

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
1-hasábos peMt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér peMt sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, december 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- Az autonóm katolikus-kör estélye.
- A közlekedés megnehezítése.
- A ciankális főhadnagy.
- Ahogyan az emberek élnek.
- Haramiák.
- Sikasztással vádoltak ezer Iperost.
- Kullasztatók.
- Tarkaságok.

A legrosszabb hivatal.

— És hajlandó lenne a tábornagy ur ismét parlamenten kívüli kormányt vállalni?

Fejérváry: Engedelmesen elfogadnám a missziót, de rögtön golyót röpítenék az agyamba!

N. Fr. Pr.

Maradj távol, fürge Bud. Tud., a világ teremtésétől kezdve minden eseménynek lecáfolója. Nélküled is tudjuk, hogy ez a beszégetés nem igaz. Fejérváry Géza bárónak egész egyénisége, katonaleke, szükszavu mivolta szinte képtelenné teszi ezt a kijelentést. Mert vagy vállalja a király parancsát és akkor nem röpít golyót az agyába; ha pedig az utóbbira gondolna, nem árulná el senkinek. Azt legkevésbé lehet fölteni, mintha Fejérváry Géza ezzel a házard kijelentéssel kerítést akarna vonni maga előtt minden olyan szándék ellen, amely őt még egyszer az aktiv politikába akarná rántani.

De a ki ezt a regény-izü, fellengző kijelentést Fejérváry ajkára adta, mégis igazat irt, ha nem is az öreg tábornagyra illett rá. Magyarországon a miniszterelnökség olyan valami, hogy az csak az öngyilkosságot előzheti meg. Kormányelnöknek idestova csak olyan embert lehet fogni, akinek már minden mindegy, akár az eladósodott élet-ifjunak, a revolver, vagy egyéb. Kétségbeesett pályák, eltévedt karrierek utolsó stációja; olyan hivatal, a melynél csak az egzekutoré lehet ellenszenvesebb.

Ezzé lehet ez a valaha szép diszes méltóság. A melyet Tisza Kálmán tizenöt esztendeig viselt, s a melyet Széll Kálmán olyan ünneplés között hagyott el, a minővel mást installálni szoktak. Még Wekerle Sándorról is azt tartották, alappal-e, ráfogásként-e, hogy görcsösen ragaszkodik hozzá. S most mindenki szinte természetesnek tartja, hogy a ki erre vállalkozik, legyen elszánva az öngyilkosságra. Vagy pedig: akit ezzel a gyalázatos állással főbeütnek, az rohanjon egy browninggal az öngyilkosok szálójába.

Nincs is sok tréfa ebben. A mód, ahogy Bécsben a kormányalakításra vállalkozókkal foglalkoznak, a kvalifikáció, amelyhez a magyar kormányelnöki állást kötik, csakugyan messze viszi az abszurdumtól ezt a gondolatot. Akiben meg lenne a jó szándék az alkotmányos, békés, rendes kormány-

alakításra, azt huszszor föl hívják Bécsbe, meg visszaküldik Budapestre, hogy új, meg új lemondásra, jogfeladásra, megalázkodásra bírják. S ha a magyar politikus huszadszor jött föl Bécsbe s megtörve, elcsigázva elhozta az utolsó áldozatot, amelyet a kormánytól, többségtől, kínos tárgyalások, pártszakadások és mások árán kicsikarhatott: akkor huszonegyedszer is visszaküldik, hogy Bécs még egyebet kíván és Bécs még azt a semmit se hajlandó megadni, amivel a dróton rángatott, elcsigázott politikusok beérnek.

Azután jön a második rész. Akinek kezébe szívesen adnák a kormányzást, az legyen „erős” politikus. Azaz legyen benne készség az ország egész közvéleményével szembe szállni. Legyen az uralkodónak „bizalmi embere”; azaz ne törődjék a magyar alkotmányossággal, hanem vállalja, tegye amit a király nevében parancsoltatnak vele. Legyen előtte közömbös, mit tartanak fölöle, milyen hire marad, s hogy mi vár rája majd akkor, ha Bécs megint megegyezik a magyar parlamentben; az ő gyönyörűsége, elégtétele, boldogságának forrása legyen az, hogy az osztrákok sneidig, kemény embernek tartják.

Bizony, nagy ár ez a hivatalért, még ha az ország első hivatala is. S ezek után nem is lehet furcsa, ha valaki a halálba menekülne az ilyen megtiszteltetés elől. Hiszen a halot-

Ferenc ur megváltása.

Írta: Szomaházy István.

— Drága uracskám, — így kezdődött rendszerint a levél, melyet Kata asszony, az élet viharosabb pillanatai után a férjéhez intézett. — Drága uracskám, most már végképpen tisztában vagyok azzal, hogy a boldogságot nem az én számomra találták ki. Minek éljek hát tovább? Létezésemnek nincs többé célja, mindkettőnkre jobb lesz, ha az életnek minél előbb búcsút mondok. Drága uracskám, ne haragudj rám, de ennek így kell lenni: meghalok, mert ugyanis jól tudom, hogy gyűlölsz. Nem is mentegedőzöm, mert igazad van; én egy rossz, könnyelmű, haszontalan teremtés vagyok, a ki három év óta mindegyre csak azon töröm a fejemet, mint tudnám megszomorítani azt a drága lényt, aki engem az egész világon a legjobban szeretett. Isten veled, drágám, szentelj egy könyvet emlékemnek s ha a második asszony oldalán boldogabb fogsz lenni, mint én mellettem (mert remélem cicám, hogy nem veszed feleségül azt a kitömött Aldingerlányt!) jusson eszedbe, hogy utolsó percemben mégis csak rád gondoltam Pá, aranyos életem, pá, sirass meg és feledd el azt a perszonát, aki az életedet annyiszor megkeserítette. A kis kulcsok a spájzban vannak (a befőttes üvegek között,) a Mari bére pedig 16-ág ki van fizetve.

Isten, Isten veled, cukrosom!

Haldokolva is rád gondolt
Katád.

Ferenc ur, így hívták a Kata asszony férjét, havonként körülbelül háromszor talált ily tartalmu leveleket a felesége szobájában. A búcsulevél néha a trumeauon feküdt, néha a toalette-tükör márványlapján, sőt egy izben Mari, a szobaleány, hozta be a kerti lugas asztaláról. A búcsulevélnek megvoltak a maga előzményei; Ferenc ur olykor nem méltányolta kellőképp azt a katasztrófát, hogy a szakácsnő időnek előtte felmondott, hogy a szobaleány a vasárnap délutáni kimenőjéről csak hétfőn reggel tért vissza, vagy hogy a meszáros két kilóval többet csempészett be a havikönyv rovataiba. Ferenc, ilyenkor ama nézetének adott kifejezést, hogy a felsorolt események nem igen bírnak világtörténeti sullyal, s hogy jelentőségük jóval csekélyebb a mohácsi csatánál vagy a merseburgi ütközetnél. Kata asszony ellenben azt a meggyőződést táplálta, hogy a jó férj, az oltár elől távozzván, a főntebb vázolt lesújtó eseményekre nézve is közösséget vállalt hitestársával, s hogy ilyenformán habozás nélkül kilép a sorompóba, mikor a komoly végzet úgy akarja. A szakácsnét tehát a házi fegyelem áldásaiban részesíti, a szobalányt a szükséghez képest megtépzazza, a szédelgő meszáros pedig amerikai párviadalra szólítja. Így vélekedett Kata asszony a jó férfi kötelességeiről, — míg Ferenc ur fölényesen mosolygott, gunyos torzképet vágva kanalazta föl a levelet, s ebéd után pokoli iróniával ekképp szólott:

— Tudja mit, édes? Tárgyaljon maga kilenctől kettőig a pörlekedő felekkel, alkudjon a szőlőre és a falusi nyaralóra, — s akkor én

pontosan intézem maga helyett a ház körül fölmerült katasztrófákat...

Ferenc ur ekkor nyugodtan elment a kaszinóba, Kata asszony pedig elsötétítette az ebédőt (miután szigorúan meghagyta Julcsának, hogy az ablaksurolásra ügyeljen) s elmélyedt szívetőpő gondoljaiba... A Kata asszony ártatlan lelkében ilyenkor borzalmas világosság támadt; belátta, hogy a sors egy szívtelen tigris karjába vezette, s hogy az élettől nincs többé mit várnia ezután... Sirva gondolt tehát az édes mamájára és testvéreire s félóra mulva komor hangulatban csöngette be Julcsát a konyhából.

— Készen van az ablaksurolással? — kérdezte szenvedő mosollyal.

— Igenis, nagysága...

— Es a rézedényekkel is végzett?

— Igenis, kezét csókolom.

— Akkor adja be a tintát és levélpapírt.

Julcsa beadta az írószert, Kata asszony pedig hozzáfogott az íráshoz. Csak a jó Isten tudja, hogy mi történt ekkor haborgó lelkében, de félóra mulva rendszerint sápadt arccal néz végig az ablakokat és rézedényeket.

— És ezt mondja maga ablaksurolásnak?

— szólt bágyadtan Marihoz, a szakácsnéhez.

— Kiég a szemem szegyenletemben, ha a szomszédok a homályos üvegeket meglátják. Őt krajcárért rögtön sörkrétát fog hozni Sonnenfeldtől, de előbb elviszi ezt a levelet a nagyságos urnak a kaszinóba...

Julcsa, a sörkrétáért menet, föl vitte a levelet a kaszinóba és Ferenc ur lástól dideregve

takról csak jót beszélnek, a kik pedig a kormányelnökséget azon mód vállalnák, a hogy az udvar szeretné, talán mindent beszélnek: csak ép jót nem.

S ha hire marad a párbeszédnek, a melyet a bécsi lap följegyzett, az utánunk jövő kor történetnarrái el fogják mondani:

— Különös idők voltak azok. Egy főhadnagy képes lett volna tizenöt bajtársát megmérgezni, hogy kapitányvá lépjen elő; a politikusok pedig ön-éltüket lettek volna készek kivégezni, mihelyt attól kellett tartaniok, hogy miniszterelnökök lesznek.

Náway betegsége. Makóról táviratozzák: Náway Lajosnak, a képviselőház alelnökének állapotában tegnaptól mára ismét javulás állott be, úgy, hogy a beteg alelnök valószínűleg már a hét végén elhagyhatja betegágyát.

Arad város közigazgatása. Varjassy Lajos polgármester elnöklésével ma tartott ülést a városi közigazgatási bizottság. Róka József kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelentése szerint egyenes adókban 295661 korona, közvetett adókban 1532308 korona folyt be. Posvay Lajos dr. főorvos jelentése szerint a difteritisz megbetegedések száma november hónapban csökkent. 56 esetet hoztak a főorvosi hivatal tudomására, míg októberben 67 eset volt. A halálozások száma 127 volt. A bizottság Varjassy Lajos dr. kamarai titkár közgazdasági előadó indítványára felir a kereskedelmi miniszterhez, hogy az esetben, ha 1910. év elején életbe léptetné az új vasuti tarifákat a vas- és acélárakra, akkor az Aradról küldött ilyenmű árakra adja meg az 1907. év előtti tarifa kedvezményt.

Az autonóm katolikus-kör estélye.

Vass József Tisza István ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 7.

Az Aradi autonóm katolikus kör, melynek legutóbbi felolvasó estélyén Giesswein Sándor a keresztényszocializmusnak bontott zászlót, mai estélyén a szerdai ünnep szent hangulatát összekapcsolta egy újabb agresszív támadással. A mai ünnepélyes est programjának első számai a vallásos művészetnek és áhítatnak voltak szánva, befejezőül azonban Vass József dr. székesfehérvári tanár és püspöki titkár a protestantizmus ellen mondott erős hangú, szerinte csak védekező, de valójában hevesen támadó beszédet. Vass dr. Tisza István grófnak nemrég a budapesti protestáns irodalmi társaságban mondott beszédével polemizált és arra a következtetésre jutott, hogy a protestáns vallások nem érdemlik meg a keresztényi nevet, mert meghamisítják és kitépik a lélekből az igazi krisztusi hitet. Ezt a véleményét Vass József érdekességekben bővelkedő, de logikájukban sokhelyt igen hiányos érvekkel igyekezett bebizonyítani.

A polemikus beszédéről és a mai estély lefolyásáról itt következik tudósításunk:

Nagy és díszes közönség volt együtt az Ipartestület nagytermében, mikor Weichert Auróra énektanárnő, a műsor első szereplője, a pódiumra lépett. A tanárnő egy Beethoven-áriát énekelt művészi előadásban Müttermüller Józsefné finom zongorakiséréte mellett. Mindkettőjüknek zajos sikere volt.

Kanter Károly pápai prelátus a helnapünnepkel kapcsolatban magasszárnyalóan beszédet mondott ezután, majd Brunhuber Mária kisasszony Mindszenty Gedeonnak „Immaculata” című megkapó költeményét szavalta el. Tiszta, csengő hangja kedves finomsággal adta vissza a költemény hangulatát és művészi interpretálásával kiérdemelte a közönség zajos elismerését.

Ezután következett Vass József dr.-nak előadása a „Vallási eszme és társadalmi evolu-

ció” címén. Bevezetőben az evolúcióról, mint a modern társadalmi eszmék legfontosabbikáról és legnépszerűbbikéről emlékezett meg. Majd cáfolta a biológiai materialisták tanát.

— Haeckel professzor — ugymond többek közt — máig is adós maradt azzal a megokolással, hogy mi az a belső erő, amely a fejlődést létrehozza. Ugylátezik Haeckel most is azon töpreng, hogyan tisztázza magát a német tudósok vádjai alól, melyek szerint ő egész tanát klisé hamisításokra alapította.

Hosszan foglalkozott ezután Tisza István grófnak azzal a beszédével, melyben Tisza a dogmák kultura ellenes hatásáról szökött. Az emberiség — ugymond Vass dr. — nem termel igazságokat, csak megismeri azokat. E megismerés a világnézetben nyilvánul meg, már pedig egységes, befejezett világnézete egyedül a keresztény-katolikus egyháznak van. A protestantizmus szabad utat engedett minden filozofiának és így lett világnézete ingatag, bizonytalan és annyiféle, ahány tanár és pap azt magyarázza. A katolikus világnézetnek központja Krisztus, az isten-ember, míg a protestantizmus Jézusa gyarló ember, akiről protestáns teológusok és regényírók, (Harnack és Freuden) azt hirdetik, hogy regényes mondai alak és — törvénytelen gyermek. A protestantizmus szétlépte a szentírást, meghamisította Krisztus alakját, kitépte azt a lélekből, úgy, hogy nem érdemli meg a keresztény vallás nevet. Tisza István hirdette a hitet, pedig ezt épp a protestantizmus filozófiája öli ki a lélekből. Tisza gróf kárhóztatja a dogmákat és keztyűt dob a katolicizmus arcába. Nos, ők nem ijednek meg semmi támadástól, felveszik a keztyűt és ha a katolicizmus hosszú évtizedekig megállotta a helyét, most is nyugodtan néz a jövő elé. Ha Tisza gróf a katolikus vallásnak csak egy dogmáját is történelmi és valóságos érvekkel meg tudja cáfolni, akkor ő mint pap kész egyháza ellen támadni. Addig azonban védekezni fog a protestáns írók, bölcsészek és papok ingatag és gyenge, keményhangú, de alaptalan támadásai ellen.

hagyta abba az alsós kalábrlást, hogy a kis babát odahaza még életben találja. Sietsége nem veszett kárba, mert Kata asszony, Istennek hála, még rendszerint innen volt azon a komor kapun, mely a földi létet a nagy sötétségtől elválasztja. Kata asszony ugyanis olyan öngyilkosságokat eszelt ki, amelyek mindéddig fölöttébb ismeretlenek maradtak az emberiség történetében: krétát evett, safrányos vizet ivott vagy komor eltökéléssel hajtott föl egy felpoháryi gyufaoldatot. De ez a gyufaoldat nem igen volt alkalmas arra, hogy egy kétségbeesett lelket az ő földi szenvedéseitől megszabadítsa; mert a Kataék házában aranyért se lehetett mást találni, mint svéd gyujtót, s így Kata asszony egy-egy könnyű rosszullet aran megszabadult bálélése következményeitől...

Igy csörgedezett tova a fiatal háza-ök idillje, miközben Ferenc ur úgy megszokta lassankint a felesége öngyilkossági kísérleteit, mint más férfi a migrént és az elszótt huslevest. És így történt, hogy a tapasztalt férj utóbb nem is igen ijedt meg a bucsuzkodó levelektől; és mikor Julcsa később a kaszinóban megjelent, a gonosz Ferenc így szólott partnereihez:

— Bemondom a visszavonhatatlan mesterket...

A Kata asszony cinikus férje azonban utóbb mégis megunt a balállal való kacérkodást és egy napon fölkereste az anyósát, egy kövér és tapasztalatokban bővelkedő asszonyt. Szukó-árhyné mosolyogva hallgatta végig a veje panaszát, aztán derülten megmártogatta a kiflijét a zamatos, gőzölgő kávéban.

— Ojjé, — mondta evés közben, — ojjé, ne félj a Kata öngyilkos lesz...

Sokkal is jobban szereti az életét, semhogy egykönnyen megválnék tőle... Előbb meghiszem, hogy a cirmos cicám megöli magát, mint hogy a nyálánk Kata ilyet tenne...

Mikor Ferenc ur utóbb dühösen kikelt a házaselete örökös izgalmi ellen, az öreg asszonyság jóra való tanácsot adott neki:

— Akarja, hogy a felesége meggyógyuljon?

— Már hogy a sárga ördögbe ne akar-nám? Hiszen ha így megy, két hónap múlva én lövöm magam fejbe...

— Lásd, most végre a helyes uton van. Katát csak egy dologgal gyógyíthatja ki a mániájából, és ez az egy...

— Ez az egy? — ismételte Ferenc ur izgatottan.

— Ha maga követ el öngyilkossági kísérletet...

Ferenc ur megölette az anyósát (hiába rázod a fejed, nyájas olvasó, ez történelmi tény), este pedig, mikor a vacsorát behozták, hidegen és misztikusan mosolygott. Hogy miért mosolygott, azt csak a bölcs Gondviselés tudja, de annyi bizonyos, hogy másnap délután fölött táján egy fuldokló asszonyi alak rohant végig a belváros utcáin. A fuldokló alak nem volt más, mint Kata asszony, aki egyébként igen csinosan nézett ki ezüsthimzéses szürke ruhájában...

Kata asszony ugyanis kora délután látogatóba ment egy hajós-utcai barátjához. Jókedvű volt és nagyon kiéste magát, aminek okát igen fontos körülményekben kell keresni: Julcsa, aki két hét eött felmondott, az utolsó pillanatban visszavonta elhatározását és Mari, aki Kata asszonytól egy elviseit bluzt kapott ajándékba, takarításkor könyezve jelentette ki, hogy férjhez menetelég nem hagyja el urnőjét... A

két fiatal asszony vig csevegés közt majszolta az ebédelőben a Kug er-süteményeket, mikor az előszoba ajtaján baljóslatu élességgel szólalt meg a villamos csepengető...

— Csak nem a férjem! — szökött a Kata barátnője aggódva.

A következő pillanatban kiderült a csöngetés oka: Julcsa egy lepecsételt levelet hozott vizitelő asszonyának. Kata megismerte a férje írását és egyszerre aggasztóan elsápadt... Mi történhetett Ferenc ural, hogy levelet ír? A töprenkedésre azonban nem igen jutott sok ideje, mert a boritékot lázasán föltépte.

A levél szöröl-szóra így hangzott:

„Drága cicuskám, mire e sorokat olvasod, én örökre bucsut mondtam a földieknek... Minek éljek tovább, ha létezemnek nincs célja?... E siralom völgye keserves Golgotha volt nekem, mert rosszindulatú, kegyetlen csilagzat alatt születtem... Nyugodj meg hát a bus gondolatban és szentelj egy könnyet emlékemnek, bizonyára találsz még olyan férfira, aki lelkedet és ifjuságotat megérti...

Édes virágszalam, ne haragudj rám, de ennek így kell lenni; meghalok, mert ugyis jól tudom, hogy gyűlölsz. Nem is mentegetőzöm, mert igazad van; én egy rossz, könnyelmű, haszontalan és szivtelen ur vagyok, aki három év óta mindegyre csak azon törem a fejemet, mint tudnám megszomorítani azt a drága lényt, aki engem az egész világon a legjobban szeret. Isten veled, aranyosom, szentelj egy könnyet emlékemnek s ha a második férj oldalán boldogabb fogsz lenni, mint én mellettem (mert remélem, hogy nem mégy férjhez ahoz az ösztövr Gedeon hadnagyhoz) jusson eszedbe, hogy utolsó percemben mégis csak reád gondoltam.

A közlekedés megnehezítése.

Vita a közigazgatási bizottságban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 7.

Aradvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tíz órakor tartotta rendes havi ülését, melyen hosszabb távollét után Károlyi Gyula gróf főispán elnökölt. A bizottság, melybe tudvalevőleg a legutóbbi megyegyűlés új tagokat választott, elsősorban újonnan megalakította albizottságait, majd a szakelőadók jelentései fölött döntött. E jelentések szerint úgy a közegészségügy, mint az állategészségügy a múlt hónapban kielégítő volt, az adóbejárat pedig a múlt év novemberéhez hasonló eredménnyel járt.

Nagyobb vita volt Keller Izsó királyi főmérnöknek, az államépítészeti hivatal főnökének az országutak melletti árkolásokról és javításokról szóló jelentése nyomán. A főispán feleslegesnek mondotta ez árkolásokat, amelyek a mindig nagyobbodó automobilközlekedésnél az automobilonkra és a kiterő kocsikra is veszedelmesek lehetnek. Felesleges kiadásnak tartja, hogy a széles utak mellett mély árkokat ásunk, begyepesedett régi árkokat kiásunk és célszerűtlen földmunkálatokat végeznek, melyeken, ha majd az uton balesetek történnek, úgy is javítani kell. Hibáztatja például a kurticsi- vagy simándi-ut mentén történt költséges földmunkálatokat és szükségesnek tartja, hogy a jövőben az utárkolásoknál a községi érdekeltség véleményét is hallgassák meg.

Keller Izsó főmérnök kijelenti, hogy az árkolások a földművelésügyi miniszter rendeletére történnek és az ut fenntartása, valamint az ut szelén felgyülemelő pocsolyás vizek levezetésére szolgálnak.

Zselenski Róbert gróf szintén szükségesnek tartja az árkolásokat, míg Urbán Iván és Fábian László a közlekedésre nézve veszedelmesnek mondják a most folyó földmunkálatokat.

Dálnoki Nagy Lajos alispán szerint a bajokat meg lehet szüntetni, ha az árkolások

előtt a főszolgabírákat is megkérdezik, szükséges-e az árkolás, vagy nem. Több felszólalás után végre a bizottság megnyugodott a főmérnök azon kijelentésében, hogy az árkolások előtt mindig meg fogják kérdezni a községi érdekelteket is.

Sikkasztással vádolnak ezer iparost.

A szabadkai munkásbiztosító pénztár botránya.

Távirati tudósítás.

Arad, december 7.

A szabadkai munkás betegségélyező pénztárnál a hivatalos vizsgálat súlyos visszaéléseket és szabálytalanságokat leplezett le. Hogy kinek a bűnössége folytán, az a jelen pillanatban még nem tudható, de bizonyos, hogy a pénztárt a kezelői olyan válságba sodorták, melynek szanálása annál szükségesebb, minthogy állítólag sok ezer munkás pénzének elsikkasztásáról lévén szó, a törvény az ilyen büncselekményeket fokozott szigorúsággal sújtja.

A szabadkai pénztárban történt visszaéléseket — mint tudósítónk jelenti — Hlavács Kornél miniszteri biztos fedezte fel. Rendetlenségek, visszáságok miatt igen sok panasz érkezett az állami munkásbiztosító hivatalhoz, mint a kerületi pénztárak központi ellenőrző hatóságához és innen Hlavácsot delegálták a felülvizsgálatra. Több napi rovanosolás és vizsgálat, kihallgatás után konstatació, hogy temérdek közpénz vészelt el a pénztárból és ezért a vezetőséget felfüggesztette és a központtól az ideiglenes vezetésre kiküldötteket kért. Kalmár Jenőt, a Munkásbiztosító szerkesztőjét, továbbá a máramaroszi pénztár titkárát delegálta a központ és megbizta őket a pénztár ügyeinek rendezésével is.

A vizsgálat nyilvánosságra jutott adatai szerint eddig bebizonyult, hogy a munkaadók ezrei nem fizették be a törvényes járulékokat, amelyeket azonban állandóan levontak munkásaiktól. Körülbelül százezer koronára rug az az

összeg, amelyvel ily módon a pénztárt megkárosították.

Az igazgatóság legutóbb tartott ülésén megremülve vette tudomásul a miniszteri biztos előadása folytán a történeteket. A törvény értelmében az igazgatóság tagjai anyagilag is felelősek a pénztárért és ezért elhatározták Molnár Jenő igazgatósági tag indítványára, hogy a járulékokat be nem fizetett több ezer iparos ellen is megteszik sikkasztás címén a büntető feljelentést a szabadkai törvényszéknél.

A ciankális főhadnagy.

Ujabb adatok.

Távirati tudósítás.

Arad, december 7.

Napról-napra újabb fordulatot vesz Hofrichter Adolf ügye. Ma még mártír Hofrichter, holnap pedig gyilkos. Közben pedig gyűjti a hatóság az adatokat ellene és az adatgyűjtés ma már számszerint 25-re rugott.

Bécsből jött legújabb értesülésünket a következőkben adjuk:

Kunz hadbíró kapitány tegnap este Linzből visszajött Bécsbe és valószínűen Hofrichtert rövidesen kihallgatja. Új mozzanatok kerültek föl, de ezekről nem lehet tudni: fölmentek-e vagy súlyosbították.

Ujabb távirat jelenti Bécsből: Ma délelőtt kezdődött még a bécsi helyőrségi fogházban Hofrichter főhadnagy első kihallgatása. A kihallgatás előreláthatólag több óra hosszúra fog tartani. Kunz százados hadbírónak eddig csak rövid megbeszélése volt Hofrichter főhadnaggyal és pedig közvetlenül azelőtt, hogy Linzbe utazott. A mai kihallgatás, mely tíz órakor kezdődött, előreláthatólag hosszabb ideig fog tartani.

A tisztikar és az egész osztrák közvélemény előtt napról napra erősebb lesz az a hit, hogy Hofrichter ártatlan. A főhadnagy védekezése igen plauzibilis, viselkedése abszolút korrekt. Elmondotta, hogy ő a fényképezésnél száraz lemezzel dolgozott és így nem kellett neki mérge, de ha vásárolt is volna és ő küldte volna a pilulákat, könnyen eltüntethette volna a bűnjeleket. Az nem áll, hogy ő mindenre képes lett volna rangjáért. Hivatkozik hozzátartozóira és ismerőseire, kiknek régebben kijelentette, hogyha mint katonatiszt fizetéséből nem tudja kellőképp eltartani családját, inkább kilép a katonaság köréből.

Az osztrák közvélemény feszült érdeklődéssel várja a bűnügy eredményét.

Leitmeritzből jelentik: Hofrichter Adolf négy esztendővel ezelőtt Theresienstadtban volt szolgálatban. Fivérének itt esernyőgyára volt, amelyet azóta beszüntetett. Hofrichter akkoriban sokat sürgött-forgott fivére házában, ahol sógornője hugának, Hamlacher Olgának udvarolgatott. Az udvarlásból szerelem lett és amikor Hofrichtert a vezérkarba osztották, a viszony megszakadt. A leány rövid időre rá — állítólag gutaütésben — meghalt. Ez időtáiban Hofrichtertől, aki a leány haláláról nem tudott, levél jött a leány címére. Ezt a levelet felbonthatlanul helyezték a koporsóba. Most a nyomozó hatóságnak az a szándéka, hogy a halottat exhumálják és a levelet kivegyék.

Leitmeritzből jelentik: Ma reggel Bécsből egy katonai bizottság jött ide. A bécsi helyőrségi hadbírószámba hadnagya, egy bécsi rendőr-biztos és egy őrnagy voltak a bizottság tagjai. A bizottság kihallgatja az orvosokat, a gazdasszonyt és azokat a szomszédokat, akik az el-

Pá drága életem, pá, sirasd meg és feledd el azt a gonosz embert, aki életed annyiszor megkeserítette.

A fiókkulcsok a kr. denben vannak, (a törött teáscsészében) a Wagner ur gázsija pedig 1-éig ki van fizetve.

Isten veled drágám, haldokolva is rád gondol

Ferkód.

— Mi történt? — kérdezte a Kata asszony barátja, mikor vendége ho thalványan hátra dőlt.

Kata asszony azonban nem felelt a kérdésre, hanem meghalva magára kapta a kalapját (a jó Isten tudja, hogy sikerült ez neki!) és a következő pillanatban fuldokolva rohant végig a Károly-köruton, hogy haldokló férjét megegyszer lássa. Mint esett, hogy az utcán senkit sem döntött föl, mint volt lehetséges, hogy a megdőbbségtől Julcsa lépést tarthatott vele, mint állta meg, hogy a köruton hangosan sirva nem fakadt? Mindezt csak az a hatalmas lény tudja, aki a legbolondabb kis teremtetésekre is gondot visel. Kezdjük csak ott, hogy Kata dobogó szível roskadt le az ebédli divánja elé, amelyen egy főöttéb-egészségesnek írtó uri ember pihent haldokló öz módjára.

— Mit tettél, oh, mit tettél drágám? — zokogott szivettépően Kata asszony.

Ferenc ur ekkor összeszorította a fogát, (mintha keblén a poklok tüét érezné), aztán sötét kétségbeeséssel kiáltotta:

— Mazagrán! ittam... mazzagrán!... mazzagrán!... Egy egész vizespohár mazzagrán!

Kata asszony megtörve esett le az ura keblére, majd félig halálra válva kérdezte:

— És... miért... ittad a mazzagrán?...

Ferenc ur tulvilági mosolylyal meresztette a szemét a plafondra:

— Miért? Azt kérde, hogy miért. Mert innmár a közömbös idegenek is tudják, hogy a feleségem gyűlöl... Inkább a sötét sir mélye, mint a szégyen és a megalázás...

— Hát honnan tudták az idegenek, hogy gyűlöllek? — dadogta Kata asszony bágyadtan.

Ferenc ur remegve markolt dus fekete fürtjeibe, aztán rémesen fő kacagott.

— Honnan? Haha! Még a gyermek is látja, hogy gyűlölök, ha a galléromat megnézi. Avagy engedne-e a szerető feleség, hogy az ura kirojtot gallérral jelenjek meg ebéd után a kaszinóban? Inkább a sötét sir, mint a kirojtot gallér, mint az imádott lény közönye! A férfiu, Kata, nem élhet tovább, ha a galéria zilált és kirojtot. Ég veled drágám... ég veled... a viszontlátásig...

Ferenc ur sóhajtvá fordult a fal felé. Kata asszony pedig megsemmisülve susogta:

— Egy gallér miatt... egy kirojtot gallér miatt...

— A gallér is van annyi, mint a sörkréta! — szó ott kisérteties hangon Ferenc ur.

Kata asszony ekkor végső energiájával orvosért küldött, — és a többit minek mondjam tovább, nyájas olvasó? A jó Isten ezuttal is csodát művelt a mazagrán (ami egyébként jégből, fekete kávéból, cukorból és cognacból áll) nem ölte meg Ferenc urat. Este a két öngyilkos együtt ment el vacsorálni a Hungáriába, s a férj, a harmadik üveg pezsgőnél, ünnepes becsületszavát adta, hogy sohasem iszik többé mazzagrán. Hogy e kijelentést a Kata asszony részéről is komoly fogadalmak előzték meg, azt talán mondani is fölösleges.

hunyt Hamlacher Olgát ismertek. A leány 1904. április 2-án halt meg és az a hír volt róla elterjedve, hogy megmérgezték. A leány holttestét kiássák a földből.

Khuen-Héderváry vagy Wekerle?

Miniszterelnököt keresnek. — Tárgyalások Zichy János gróffal.

Távirati tudósítás.

Arad, december 7.

A mai nap politikai hírei között pozitívum gyanánt csupán csak az emelhető ki, hogy sok újabb sikertelen kísérletezés után Wekerle Sándor miniszterelnök csütörtökön újból kihallgatáson jelenik meg a király előtt. Döntés még aligha lesz ez audiencián, de hogy valamilyen megoldás — ha ideiglenes is — közel van, bizonyítják épen a mai igen sűrű tanácskozások.

Ma elsősorban Zichy János gróf nevét emlegették, mint egy ügyvezető kormány elnökét. Wekerle hosszan tárgyalt Zichyvel a kormány átvétele végett, de mint értesülünk, a gróf nem volt hajlandó erre, annál kevésbé, mert tudvalevő, hogy már legközelebb ki fogják nevezni közös pénzügyminiszterre Burián báró helyébe. A mai nap másik jelölője a mind-sűrűbben emlegetett Khuen-Héderváry Károly gróf volt, akiről azonban azt mondják, hogy csak akkor vállalkozik, ha minden más plauzibilis kísérlet meghiusulna. Epen ezért valószínűnek tartják, hogy újból kinevezik a Wekerle-kormányt, esetleg csak ideiglenes megbizatással.

Mai hireink egyébként itt következnek:

Khuen, Fejérváry és Zichy János.

Bécsből táviratozzák: A „Neue Freie Presse” mai reggeli lapjának budapesti jelentése szerint a miniszterium felmentése valószínűleg csak akkor fog bekövetkezni, amikor tényleg beállt már az ex-lex állapot. Az uralkodó a legszívesebben azt venné, hogy a kormány a demisszió állapotában is addig vezetné az ügyeket, amíg a végleges megoldás megtörténik; ha azonban a kormány minden áron kívánja a fölmentését, a király ezt megteszi, de csak akkor, ha az ex-lex állapot tényleg bekövetkezik: mivel ez azonban csak három-négy hét múlva áll elő, addig a kormány hivatalban marad. Khuen-Héderváry gróf missziójáról azt jelenti, hogy a gróf, aki jelenleg hédervári birtokán időzik, magyar politikai körökben elterjedt hírek szerint már régen készen áll arra, hogy parlamenten kívüli kormány alakítására vállalkozzék. Ez a szerep hasonló ahhoz, mint a milyent annak idején Fejérváry Géza báró vállalt. Beszélnek, hogy Fejérváry báró mostanában, amikor azt kérdezték tőle, hogy hajlandó volna-e ismét ilyen missziót elvállalni, a következőket mondotta:

— Engedelmesen elfogadnám a missziót, de rögtön golyót röpítenék az agyamba!

A leghatározottabb tény, hogy Khuen-Héderváry lesz az, kit hasonló misszióval fognak megbízni abban az esetben, ha a dolgok annyira fognak fejlődni, hogy okvetlenül szükséges. Beszélnek, hogy Khuen-Héderváry álláspontja az, hogy mielőtt rákerül a sor, vala-

mennyi kibontakozási lehetőséget ki kell méríteni, hogy egy parlamenten kívüli kabinet kinevezésének kényszerítő szükségessége nyilvánvalóvá váljék. Khuennek ebből az álláspontjából azt következtetik, hogy még egy kísérletet kell tenni, vajjon nem lehetséges-e egy másik többségi kombináció, nyiltabban beszélve: Justh-Lukács-kombináció által a kibontakozást lehetővé tenni.

Egy esti lap jelenti:

A külügyminiszter lapja vasárnapi számában felszólította a magyar kormányt, hogy gondoskodjék arról, hogy távozása után az állami rend és az ügyek vezetése ne zavartassék. Wekerle Sándor miniszterelnök sietett ennek a felszólításnak eleget tenni s újra elővette az átmeneti kormány ideáját. Zichy János gróftól szemelte ki az átmeneti kormány miniszterelnökének és ezt tegnap forma szerint föl is ajánlotta neki. Tegnap délelőtt ugyanis, mint most kiderült, Wekerle Sándor miniszterelnök meglátogatta Zichy János gróftól vas-utcai palotájában, ahol nemsokára megjelent Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter is. A három politikus hosszú ideig tanácskozott egymással.

Wekerle Sándor miniszterelnök följajánlotta Zichy János grófnak ugyanazt a missziót, amelyet néhány hónap előtt Desseffy Aurél grófnak, majd Wlassics Gyulának szántak. Ez pedig az volna, hogy a kooperáló pártok jóindulatu támogatása mellett vállalja el átmenetileg a kormányelnökséget, szerezzen indemnitást és az összes függő kérdések kikapcsolásával valósítsa meg a választói reformot. Ez volna az egyetlen feladata ennek a kormánynak, amely az új választási törvény alapján összeült parlament munkájának megkezdése előtt beadná lemondását és átengedné helyét az új többségnek.

A miniszterelnök javaslatát, amelyet Zichy Aladár gróf is támogatott, Andrassy Gyula gróf hozzájárulásával tette meg, mert őt, mint a választói reform tervezetének előkészítőjét érinti első sorban ez a kérdés. Zichy János gróf nagyon tartózkodóan fogadta a javaslatot és Wekerle hosszú kapacitálás után sem tudta őt rábírní arra, hogy kísértse meg a vállalkozást.

Egyelőre azzal váltak el, hogy Zichy János gróf nem adott végleges választ, hanem tájékozódni fog a vállalkozás kilátásai felől, de azért kijelentette, hogy szívesebben nem megy bele a próbálkozásba.

Zichy Aladár gróf tegnap este elutazott a fővárosból vadászatra, Zichy János gróf pedig a Nemzeti Kaszinóban hosszú ideig tanácskozott bizalmas barátaival. Zichy János gróf környezetében azt mondják, hogy ezt az átmeneti megoldást csak akkor lehet megcsinálni, ha Tisza István gróf támogatja és voltak az alkotmánypárton is olyanok, akik ezt az alapfeltételt elengedhetetlennek tartják. Tisza István gróf azonban még nem érkezett Budapestre, s így Zichy János gróf még nem is léphetett vele érintkezésbe.

Amíg Zichy János gróf nem határozta el magát, Wekerle Sándor miniszterelnök sem utazik Bécsbe s így előreláthatólag csak párteken vagy szombaton fog a király előtt megjelenni.

Az „Esti Ujság” ezeket írja Zichy János gróf szerepléséről:

Mikor a kormány Zichy János grófhöz fordult, ugyanaz a cél vezette, mint a melyet a tervezett Wlassics-féle kabinettel akart elérni. Az tudniillik, hogy az ország kormánya a jelenlegi miniszterium távozása után tiszteletreméltó és alkotmányos kezekbe kerüljön. A kor-

mány váltig sürgeti Bécsben elbocsájtását és hogy felmentésének semmi akadályja ne legyen, gondoskodik az utódról. Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a miniszterelnök folytatni fogja tegnap megkezdett akcióját.

Tanácskoznak a miniszterek.

A kereskedelmi miniszteriumban ma délelőtt hosszas tanácskozás volt Andrassy Gyula gróf és Kossuth Ferenc között. E tanácskozás után Andrassy Gyula gróf lakásán egy nagyobb értekezlet volt, melyen, bár nem birt a formális minisztertanács jellegével, az összes miniszterek jelen voltak. A Justh-párti M-g értesülése szerint e tanácskozáson az a terv merült fel, hogy a kormány az új kinevezése után alkossa meg a választói reformot és minden egyéb kérdésben az új országgyűlés döntsön.

Ejjelel jelenti tudósítónk:

A miniszterek tanácskozásának egyik célja az volt, hogy Wekerle és Andrassy rábírnák Kossuthot és Apponyit arra, hogy indemnitással a parlament elé lépjenek, mert ez okvetlen szükséges, ha a kormánynak január elsejéig állásában kellene maradnia. Ugyane célból Wekerle meglátogatta lakásán Kossuthot, akinél Apponyi is jelen volt.

Barabás Béla terve.

Arra a hirre vonatkozólag, hogy Barabás Bélának új kibontakozási terve van, fővárosi tudósítónk ezeket jelenti:

A függetlenségi- és 48-as Kossuth-pártban elterjedt hírek szerint Barabás kibontakozási terve abból állana, hogy a kormány kapcsolja ki a vitás kérdéseket, alkossa meg a választóreformot és egyúttal kísérelje meg a két függetlenségi párt kibékítését. Altitólag Barabás ilyen irányban már tanácskozott is több függetlenségi politikussal.

E hirnek némileg ellentmond az, hogy Barabás Béla ma este Aradra érkezett.

Egy miniszter nyilatkozata.

A helyzetet érdekesen jellemzi az alábbi nyilatkozat, melyet a kormány egyik tagja a B. H. tudósítója előtt tett:

— Semmi újabb dolog sem történt, — mondta az illető miniszter, — a helyzet nem változott. Hogy mi fog történni, magam sem tudom, csupán annyit mondhatok, hogy a kormány menni akar és menni is fog mihamarabb. Most már csupán arról van szó, hogy ki legyen az utódunk, vagy még világosabban mondva: utódot keresnek. Hogy ki lesz az utód, mikor vált föl bennünket, még nem tudom. Egyelőre stagnálás van az egész vonalon. Miniszteri tanácskozás most nem lesz és arról sincs szó egyelőre, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök Bécsbe menjen. Hogy mit akarnak Bécsben, nem tudom, nagyon valószínű, hogy le akarnak járni bennünket. Arról pedig beszélni is együgyűség, amit némely oldalról napról-napra híresztelnek, mintha a kormány bármelyik tagja is maradni akarna a mostani körülmények között, sőt a két függetlenségi miniszter: Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf külön kérést is terjesztett a felség elé, hogy őket mindenesetre bocsássa el állásukból. Hiszem, hogy most már a lemondás elfogadása nem fog sokáig késni.

Minden további dolog Bécsből függ. Lehetséges, hogy nem minden fonál szakadt meg.

Aerenthal gróf külügyminiszter az állandó jellegű megoldást kívánja, ezt tudjuk és tudjuk azt is, hogy támogatja a mostani kormányt és programját. Ha álláspontja mindazáltal nem érvényesül, más befolyásoknak kell tulajdonítani.

A képviselőház elnökének utazása.

A Budapesti Tudósító jelenti, hogy Gál Sándor, a képviselőház elnöke, este kerületébe, Nyáradszeredára utazott, ahonnan a hét végén tér vissza a fővárosba. Gál elnök távolléte alatt az elnökség ügyeit Rakovszky István al-elnök intézi.

Félhivatalosan megcáfolják a lapok ama híret, hogy Wekerle miniszterelnöknek tegnap a képviselőház elnökénél tett látogatásakor a Ház összehívásáról lett volna szó.

Bécsi vélemény

A „Neue Freie Presse” ma esti számában Khuen-Héderváry meghívásáról ír. Khuen álláspontja az, hogy mielőtt rákerül a sor, az összes kibontakozási lehetőséget ki kell méríteni, hogy egy pártönkivüli kabinet kinevezésének szüksége nyilvánvaló legyen. Khuen ezen álláspontjából azt következtetik, hogy még egy kísérletet kell tenni arra nézve, nem lehetséges-e egy másik többség alakítása, amivel *Justh*a és *Lukács*ra céloznak a bécsi körök.

Mint hogy a jelenlegi kormány — írja az említett lap — nem garantálja az indemnitás keresztülvitelét és viszont az ex-lex állapotot sem akarja nevével fedezni, a koronának más intézkedéseket kell tenni. Ennélfogva a Khuen-Héderváryról szóló híreknek nagy benső valószínűségük van. Az ügyvezető kormány megkísérelné az indemnitás keresztülvitelét; ha ez nem sikerülne, akkor feladata lesz, hogy az ügyeket tovább vezesse és *Magyarország kötelezettségeit a monarchiával szemben még ex-lexben is teljesítse*. Nagy súlyt fektetnek arra, hogy ez a kormány 67-esekből alakuljon, esetleg Wekerle, Andrassy részvételével. Ha ez meghiúsulna, előtérbe lép *Lukács László*, aki a *Justh*-csoporttal is fog tárgyalni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A kurticsi róm. kath. hitközség által ez évi november hó 27-én rendezett műkedvelői előadással egybekötött Katalin-estélyre a következő felülfizetéseket nyugtázzuk: Hámory László dr. 20 K, Dávid Mátyás, Friebisz Miklós, Karl József (Szentmárton), Kurticsi Önszegélyző-Egylet m. sz. és Scháder Mária 10—10 K, Horray Ferenc (Szentmárton) és Szeberényi Lászlóné (Györök) 8—8 K, Adler és trsa (Arad), Hackenberger László (Zólyom), Ispravnic Livius, Korényi Péter (Borosjenő), Vojtek és Weisz (Arad) és Első Magyar bizt. társ. (Arad) 5—5 K, Engel Jenő 4-10 K, Oberschal Józsefné (Zimánd) 4 K, Gyenge Sándor 3-80 K, Fackelmann József (Mácsa), Färber Lajos (Arad), Ferenczy Gyula (Szeged), Engel N. (Fnratos), Gálosi Sándor, Hampel Iona (Mácsa), Herbstein Mór (Arad), Majláth gróf püspök (Gyulafehérvár) és Vásárhelyi Dezső (Lőkös-háza) 3—3 K, Adelman Adám (Mácsa), Akkai Gusztáv (Kutas), Hollós László, Maurer Ödön, Nagy Béla, Meitler György, Nürnbergi Ferenc, Köves Géza, Kresztessy Lajos, Pick Ernő (Arad), Oberschal Józsefné (Zimánd), Szeberényi János, Wertheim Jenő és Zachariás Árpád 2—2 K, Rácz Livius (Mácsa), és Nika János 1-80 K, Hell János, Schwarcz Simon (Arad) 1-20 K, Csonka Mihályné (Gyarmata), Fodor Géza, Hajduk Döme, Hólti József, Kerpel Albert, Karátsonyi József, Kovács Józsi, László Ferenc, Merkle Ferenc (Mácsa), Schärfer Sámuel, Stern Ferenc, Vagner Pál, Verbos A. és fia (Arad) és Világ Mór 1—1 K, Schmidt Iona, Krisán Kornél, Kurtág Károly, Ackerman Mihály, Gendrovics István, Markovics Mór, Rátky Jenő (Arad), Leszbauer Béla és Kravetz Pál 80 80 f, Pollák-család 40 f, Kocsis Jánosné 1-80 K. — Fogadják úgy a nemesszüvő adakozók, mint a műkedvelő hölgyek és urak a

hitközség leghálásabb köszönetét. Összes bevétel volt 395-10 K, kiadás 125-10 K, maradt tehát előtérre 270 K. — Kurticson, 1909. december 6-án. Weitz József ig.-tanító, hitközségi jegyző.

KULISSZATITKOK.

Az ügyvéd-orvos. — Beszélgetés tokerámoul.

Színész-emberek, ha valami kis betegségük van is, mindjárt pesszimista szemmel nézik a világot. Különösen az énekesekre és énekesnőkre áll ez, akik a legkisebb indispozícióra is hihetetlenül idegesek, ingerlékenyek. B. Szabó József például szintén valósággal betege annak, ha a legkisebb rendellenességet észleli is magán. A napokban történt, hogy közvetlenül előadás előtt B. Szabó leakarta mondani az előadást, mert, — ugymond — ő nagyon rekedt és ha énekel, az hangjára károsan fog kihatni a következő napokon is.

A rendező könyörgött B. Szabónak, mint egy istennek, hogy ne tegye tönkre az előadást és ne szuggerálja be magának a rekedtséget, amikor jobban csöng a hangja a világ legnemesebb ércénél, — amde B. Szabó hajthatatlan maradt. Kijelentette, hogy amíg orvos meg nem vizsgálja és meg nem nyugtatja, nem lép fel.

A jó *Kulcsár*, aki a direktor érdekeit nagyon szíven viseli, rohant a Városi kávéházba, hogy egy orvost kerítsen. Szerencsétlenségére véletlenül egyetlen orvos sem volt a kávéházban. Csak egy doktor ült ott, de az is a jogok tudora: *Kárász Győző* ügyvéd.

Kulcsár egy ideig kétségbeesett tájékozatlansággal állott helyén, de egyszerre felderült széles ábrázata, mint akinek mentő ötlete támadt. Odalépett *Kárász* dr. hoz, megmagyarázta neki a szörnyű katasztrófát, amely a mai előadást fenyegeti.

— Elég, ha valaki azt mondja annak a boldos B. Szabónak, hogy nincs semmi baja: fel fog lépni, — könyörgött *Kulcsár*. Tegye meg ezt, nyugtassa meg kedves doktor ur a haza és művészet érdekében.

Kárász ügyvéd egy ideig szabódott az ellen, hogy őt *Kulcsár* az orvostudományok tiszteletbeli tudorává avassa, de végül is *Kulcsár* tulsulya győzött, *Kárász* ügyvéd engedett a furcsa kívánságnak.

Az öltözőben folyt le a nagy orvosi vizsgálat. *Kárász* dr. belenézett B. Szabónak a torkába, megtapogatta az üterét, megszámlálta az érvéréseket.

B. Szabó aggodalmas arccal figyelte a doktor komoly arcát.

— Fellephetek, doktor ur? — kérdezte a procedura végén.

— Művészem, — válaszolt *Kárász* dr. — magának semmi baja nincsen. Egész nyugodtan fellephet és énekelhet, sőt ez jót fog tenni a hangjának. Mindössze egy kis muló láza van, ami nyugtalanságra sem ad okot.

Kárász ezzel visszament a kávéházba, ahol előbb végig kibicelt egy alsós partit, majd leült, hogy egy hosszú levelet megírjon. Éppen a hatodik oldalán tartott, amikor előadás után megjelent az asztalánál B. Szabó.

— Kedves orvos ur, igaza volt, nem ártott meg az éneklés, sőt még tapsot is kaptam. De azt hiszem éjszakára jó volna valami gyógyszer a láz ellen. Talán sziveskednék itt megírni a receptet, látom ugyanis ir az orvos ur.

— Hagyjon nekem békét — szolt idegesen *Kárász* dr. — én nem recepteket szoktam írni, hanem — expenznótákat.

Amióta a *Taifun*-t előadták, nemesak a színészek között terjedt el a halkított, gyors tem-

póju japán beszéd, hanem a közönség körében is. Sokan beszélnek *tokerámoul*, az utcán, kávéházban és egyebütt. Tegnap odalép a korzón egyik színész *Beregihöz*, *Tokerámo* dr. alakítójához, akit megszólít hamisítatlan japán tónusban:

— Kérlek szépen, adjál két hatost!

Mire *Beregi*, á-lá *Tokerámo* így felelt:

— Nem értek japánul, csak a szinpadon.

Z—r.

Haramiak.

Kirándulás Budapestről a Balatonra.

Távirati tudósítás.

Arad, december 7.

A múlt év november 14 én történt, hogy *Takács György* zabszentmihályi lakost *Sacsa* és *Zalaszentmihály* között két ember megtámadta és elrabolta 9 korona 83 fillér pénzét. November 16 án ugyanez a két ember *Keszthely* és *Tapolca* között megtámadta *Hermann Márton* sármelléki lakost, aki kocsin igyekezett *Keszthelyre*. A lovakat lefogták, revolvert fogtak rá, löttek is és elrabolták 17 koronáját.

Ugyanazon este a *Keszthely* és *Alsópi-bók* közötti *Csalit*-csárdába is betörték. Bezörgettek a korcsmába, hogy inni akarnak. A korcsmáros aludt, *Kovács Iona* pincérmőeresztette be a haramiákat. Kis ideig iszogattak, azután berontottak az alvó korcsmároshoz, revolvert fogtak rá és a pénzét követelték. A korcsmáros megijedt és átadta a rablóknak 270 koronáját. November 18-án éjjel betörték a *Zalaszentmihályi* postahivatalba s onnan 4000 koronát loptak el.

A rendőrök a nyomozás során megállapították, hogy a rablásokat és betöréseket *Salamon János* 23 éves és *Viola Ferenc* 20 éves napszamosok követték el, akik Budapestről rándultak a Dunántulra. A csendőrség a budapesti főkapitánysággal együtt kutatták az utonállókat és megállapították, hogy a haramiák a betörések és rablások elkövetése után a dus zsákmánnyal visszautaztak Budapestre és ott *Zsoldos Istvánnénál* a *Dandár-utca* 26. szám alatt béreltek lakást. A két legénynél sok pénzt láttak. A haramiák vigan éltek, folyton mulattak a külvárosi korcsmákban, sőt többször pezs-gőztek is a *Mester-utca*-ban levő *Mester-kávéházban*, ahol *Viola* szerelmes ajánlatokkal üldözte a kiszolgáló leányt. A leány nem hallgatta meg *Violát*, mire ez revolvert fogott a leányra. Rendőrt hívtak, aki *Violát* bevitte a kilencedik kerületi kapitányságra s két napra bezárták a toloncházba.

Akkor még nem tudta a rendőrség *Viola* bűnlajstromát és kihágási büntetése után elbocsátotta. A két haramia néhány heti lumpolás után ismét elhagyta a fővárost, de csakhamar kinyomozták új tartózkodási helyüket. *Salamon* kedvese *Acs Róza* cseléd, aki az *Üllői-ut* 52. szám alatt egy vendéglőben szolgált. *Salamon* táviratozott a leánynak, hogy *Zalaegerszegen* várja. A leány el is utazott, de a csendőrök is megjelentek az állomáson és a haramiát tegnap elfogták. Ma sikerült a társát, *Viola* Ferencet is letartóztatni *Versecen*.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMA:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatali éshirdetési osztály — 151

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Szerda: Délután mérsékelt helyárral: Az édes teher, bohózat; este Az elvált asszony, operett. (A bérlet.)

Csütörtök: A botrány, sznmű. Bemutató előadás. (B bérlet.)

Péntek: A botrány, sznmű. C bérlet.)

Szombat: Faust, opera. Odry Antal vendégfelléptével. (A bérlet.)

LILIOM.

Molnár Ferenc sikere.

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

Ma este mutatták be a Vigszínház-ban Molnár Ferenc fantasztikus darabját, amelynek címe: „Liliom, egy csirkefogó élete és halála.” A premier iránt óriási érdeklődés mutatkozott, úgy, hogy már hetekkel ezelőtt az összes jegyek elfogytak. A mai bemutatón Budapest legelőkelőbb színházlátogató közönsége töltötte meg a Vigszínház-at. A darabnak óriási sikere volt.

A közönségnek különösen a darab első öt képe tetszett. A szerzőt minden egyes kép után frenetikus tapsviharral sokszor kihívta a lelkes közönség, amelynek tetszésnyilvánítása folyton fokozódott.

A darab iránt való érdeklődés azonban a hatodik képnél, ahol a darab fantasztikus része kezdődik, kissé enyhült, amihez hozzájárult az is, hogy a közönség nem tudta megérteni a realizmusból a fantasztikus részbe való hirtelen átmenetet. Ez a csökkent érdeklődés mutatkozott a hetedik képnél is, ahol csak a szentimentális részeknek volt nagyobb hatása. Ez a két utolsó kép tényleg esést mutat.

A bemutató azonban egyike volt a Vigszínház legfényesebb estéinek. A darabnak egészben véve frenetikus hatása volt, s a közönség nem szünt meg zúgó tapsviharakkal honorálni Molnár Ferencet. Hozzájárult a darab nagy sikeréhez a példás előadás is. A Vigszínház tagjai szinte önmagukat is fölülmutatták. Nagy sikere volt Varsányi Irénnek, aki a női főszerepet játszotta kitűnő művészettel; jó volt, mint mindenben Hegedűs Gyula, a kisebb szerepekben pedig Harmath Hedvig, Haraszthy Hermina, Szerémi Zoltán, Tapolczay és Kiss Irén arattak sikert.

A közönség a legjobb benyomásokkal hagyta el a színházat.

A darab meséjéről ezt jelentik:

Mi történik a darabban? Könnyű elmondani, nehéz azonban elképzelnie annak, aki nem látta.

Liliom, egy városligeti ringlispil üzletvezetője, — ha ugyan helyes ez a titulus — Julika nevű cselédeleány kedvéért összevesz Muskátnival, a tulajdonosnővel, akihez különben gyöngédebb viszony is fűzi. Együtt él a leánygyermekkel. De a szive visszavágja a könnyű élethez. Az asszony megjelenik a gyorrafotográfusműhelyben, ahol a fiatalok ideiglenes szállást kaptak. Liliom már-már enged a csábításnak, de ekkor Julika megvallja neki a nagy titkot: gyermeke lesz. Liliom most már kitart a kis cseléd mellett. Még rabolni is kész érte. Ficsur nevű vén csibésszel el is indul a kalandra, de pórul járnak. Liliom, hogy a rendőrök kezére ne kerüljön, melibe szurja magát. Haldokolva viszik haza. Bucsuzik Julikától, aki megindító szavakban mond bucsut a halottnak, a csirkefogónak, aki őt megverte és akit mégis nagyon, nagyon szeretett, ahogy az ő szegény bárdolatlan szívével tudott, amely a szerelem szót nem is ismeri.

Magára marad az öngyilkos holtteste. És itt kezdődik a darab legendás része. A verismus egyszerre átesap a fantáziába, amely nem

való élet, mégsem romantika. Valami egészen új dolog, ami következik, valami molnárferecizmus: A jó isten detektívjei mennybe viszik az öngyilkost, hogy számoljon be a tettéről.

És ezután látjuk, hogy vallatják a menyországban azokat, akik öakezükkel vetettek véget életüknek. Liliomnak tizenhat évig kell égnie a rózsaszínű tűzben és akkor ismét lemehet a földre, megláthatja Julikát, meg a leányát. Mi jót tesz majd velük? Attól függ boldogulása az égben. A szegény csirkefogó meg azt a jót eszeli ki, hogy a leánya számára — csillagot lop.

* Cholnoky Jenő dr. felolvasása. Az egész világ sajtója folyton foglalkozik azzal az izgató kérdéssel, ki fedezte fel az északi sarkot, Cook-e vagy Peary, vagy éppen mindkettő. Andrée titokzatos eltűnéséről is folyton születnek az újkori mondák. Izgalmas küzdelmekben nagy modern eposz a földcsarkok felfedezéseért folyt sok kísérlet. Ennek az eposznak az előadására vállalkozott a kolozsvári egyetem professzora, Cholnoky Jenő dr., a kit az aradi közönség ép oly világos szavú tudósnek, mint szellemesen ötletes előadónak ismer. Előadását pénteken délután 5 órakor vetített képekkel tartja meg a városháza termében. Ennek az előadásnak a tiszteletdíját, mint az eddigiekét, a Magas Tátrában a Nagyszalóki csucson felállítandó Bolyai megfigyelő állomás alapjának szánja. A magyar földrajzi tudományok erre a magasfekvésű állomásra nagy szüksége van és a Földrajzi Társaság kezdeményezésére szép összeg gyűlt már össze, de nem elegendő. Cholnoky Jenő dr. felolvasásait országsszerte e célra rendezi. A Kölcsey-egyesület 270 koronával járult így e tudományos intézethez. A pénteki felolvasásra az 1 koronás belépti jegyek előre megválthatók ifju Klein Mór és Weisz Leó könyvkereskedésében. A régi és új tagok igazolványukat használják.

* Felolvasó-estély. A Tibor Ernő és Albert Andor kollektív kiállítás helyisége december 11-én, szombaton délután érdekes emény színhelye lesz. Obiáth Mariska, Frajó Zoltán és Kaszab Géza közreműködésével irodalmi felolvasó estélyt tartanak. Obiáth Mariska egy új novelláját olvassa fel, Frajó Zoltán újabb verseiből ad elő, Kaszab Géza pedig a festőről fog színes, vidám eseteket elmondani. A belépődíj ez alkalommal egy korona. — A táriat naponta délelőtt 10 órától déli 1 óráig, délután fél 3-tól este fél hat óráig van nyitva és piven filleres belépő-díjjal tekinthető meg.

* A Sauer-estély után. A lezajlott Sauer-estély meghozta a legnagyobb sikereket. Oly nagyszámú, zeneértő közönség, mint amilyen megjelent a vasárnapi hangversenyen, már régen nem volt együtt Aradon. Ez a kedvező jelenség előreláthatólag január 9-én megismétlődik, amikor Culp Julia világhírű énekesnő tartja meg hangversenyét a Fehér Kereszt-szálloda disztermében. Weisz Leó hangversenyrendező cég, amelynek elismerés jár a Sauer-estély kifogástalan rendezéseért, újlag arra kéri a közönséget, hogy ez alkalommal is váltsa meg előre a jegyét, mert az érdeklődés a Culp-estély iránt is már oly nagy, hogy elsőrendű helyre még csak egy pár napig fogadhat előjegyzéseket. A Weisz-cég telefonszáma: 230.

* Sándor Erzsébet Aradon. A világhírű magyar dal- és koloratur énekesnő, a m. kir. operaház primadonnája január 2-án tartandó hangversenyére társadalmunk legelőkelőbb köreiből számosan lefoglalták helyeiket. A rendkívül érdekesnek ígérkező hangversenyre jegyek előjegyezhetőek Klein könyvkereskedésében.

* Faust. Gounod klasszikus operája, a Faust, amely már régen nem volt műsoron, szombaton ismét színre kerül. A szombati előadásnak legnagyobb érdekessége az lesz, hogy Mefisztót Odry Atilla, az országos hírvénekes fogja énekelni. A főszerepeket Wlassák Vilma, H. Fekete Aranka és Ferrari fogják énekelni.

* Ünnepi előadások. Holnap délután mérsékelt helyárral mellett Heltai Jenő nagyeikerű énekes bohózata, Az édes teher kerül színre. A főszerepeket Dióssy Nusi, Novák Irén, Benkőné, Beregi, Ditrói, Várnay és Delli játsszák. Este az idei szezon legnagyobb sikerű operettje, Az elvált asszony van műsoron. A főszerepeket ezuttal is Dióssy Nusi, Sz. Rontay Boriska, Leóvey, B. Szabó, Beregi és Polgár játsszák.

* A botrány. Csütörtökön szenzációs előadás lesz a színházban. A modern francia szinpadai írók egyik legkiválóbbjának, Henry Bataillenak nagyszerű drámája, A botrány kerül színre ezuttal először. A botrány mindenütt szenzációs sikert aratott s így valószínűleg Aradon is nagy sikerrel fogják bemutatni.

* Olajfestmények és fotografiák. Urai János, városunk elősmert jóhírnevű fényképésztől láthatunk egy pár kiváló festményt és sepiá nagyítást. Ha elmegyünk az aradi iparosok butorsövetkezőténék kirakata előtt, akarunk ellen megállunk, ugyannyira lebilincselik az ember figyelmét természetes hasonlatosságokkal, mintha minden egyes kép egy ismerős arcot varázsolna lelkiszemünk elé. Urai János, ő cs. és kir. fensége József főherceg kamarai fényképésze, jónak találta még karácsony előtt ezen olajfestményeket és sepiá nagyításokat a műértő közönségnek bemutatni, mert az idő előrehaladása végett mindenki igyekszik családjának valami örömet szerezni: kevesebbet el sem tudunk képzelni egy jól sikerült fényképnél, vagy olajfestmény nagyításnál. Azért is, ki ez irányban akarja megrendeléseit eszközölni, szíves figyelmébe ajánljuk Urai János fényképész műtermét Forray-utca 1. sz. alatt felkeresni. 4610

* Küzdelem a családért. Századunk legretentőbb tömegbetegsége, az alkohol mérgezés ellen állam és társadalom megfeszített erővel küzd. Kiszámíthatatlan az a pusztítás, melyet a pálinka okoz. Ezért valóságos missiót teljesít az Uránia, mikor közönséget a mozgófénykép erejével is megismerteti azzal a hatással, melyet az alkohol a családi életre gyakorol. Egy alkoholista megtérése című gyönyörű képén a legkiválóbb színművészek alakításában látjuk egy alkoholista retentő kálváriáját és tragédiáját. Természetes hűséggel, művészi realizmussal játszódik le egy egész színi előadás. Egy ivás által tönkretett férj feldulja családjá életét s ezt a mélységes hatású eseményt szívreli meg az alkohol rabságában szenvedő néző, akit a dráma látása gyógyít meg betegségéből. A kép óriási tetszéssel találkozik a közönségnél. 791

MULATSÁGOK.

(=) Művész-estély a „Fehér Kereszt”-ben. Holnap bocsátja ki a meghívókat az aradi könyvnyomdászok „Gutenberg”-dalköre arra a Művész-estélyre, mely január 1-én a „Fehér Kereszt” nagytermében lesz megtartva. Ezen az estélyen Dióssy Nusi és Leóvey Leó, az aradi Nemzeti Színház művészei is vendégszerepelnek. Azonkívül Csányi Mátyás, a színház karmestere zongorán kíséri az énekszámokat. Az estélyre a rendezőségnek sikerült megnyerni Szalay Aranka zongoraművésznőt, aki zongora- és énekszámokat ad elő és Schulik Kálmánt, a „Függetlenség” belmunkatársát, aki a konferanszier szerepét tölti be. Egy aradi ismert nevű író erre az alkalomra kuplékat ír, amelyet Mayer Antal fog előadni. Hogy mily nagy sikerűnek ígérkezik ez az estély, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy már számosan megváltották jegyeiket. — Helyárral a következők: Fenntartott hely (előreváltva): I. sor 240 K, II-III-IV. sor 2—K, személyjegy 120 K, családjegy 3—K. — A pénztárnál személyjegy 160 K, karzat 60 fillér. Jegyek már most kaphatók az összes aradi nyomdáknál. — Részletes műsorsort a meghívó nyújt.

Ahogy az emberek élnek.

— Budapesti életkép. —

(Fővárosi levél.) Ahogy a társadalom alsó százazrei élnek és ahogy az állam a sorsukat elintézi, arról ad becsületes jó fényképet Fejes Mária és Fejes Rozália budapesti nők alább következő története. Előre kell bocsátanom, hogy a dolog épen azért érdekes, mert semmi visszaélés és tételes jog szerint való igazságtalanság nem történt, senkit nem támadok miatta, sőt, el kell ismerni, hogy mindenki, akinek ebben a kis történetben szerepe jutott: megtette a kötelességét. És mégis, úgy vesszük észre mindannyian, hogy a dolog még sincsen jól.

Vasárnap délelőtt történt a Városligetben. Sütött a nap, melegen és ragyogón és ezer és ezer ember jött ki tavaszt játszani. Kigombolták a kabátjukat s a kék égre nézegettek, piros és zöld léggömböket vásároltak a gyerekeknek, perccel a hatyuknak, mondom, tavaszt játszottak. Az egyik utczen pedig ott állt egy asszony és egy fiatal leány. Az öreg asszony az embereket nézte, holott vaksága miatt nem látta őket, a fiatal leány pedig a földre sötétte le a szemét, de meglátott minden elrepülő csizt és pintyökét és utánuk sandított. Az öreg asszony, ha lépteket hallott, kinyújtotta a kezét s már hatvannyole fillér volt együtt, mikor jött a rendőr.

Tiltott koldulásról volt szó, hárman indultak el a ligetből a város felé, a rendőr ott hagyta a posztját, az asszony a jószívű embereket s a gyerekleány a csizket és a pintyökéket. A rendőr nyugodt és közömbös volt, az asszony fásult, ő neki elvégre már minden mindegy s csak a leány sirt: a szégyen és a varróban a lányok és a csizket a napsugárban, mindez össze-vissza kóválygott a fejében.

Rövid kiballgatás végeztével aztán a kis leányt elvitték a szerb utcai gyermekrendőrségre. „Mamám, hát már nem látlak!” kiáltás volt a bucsu. Őt átvette a dunai kapitányság, mivelhogy a züllésnek induló gyermekek a dunai kapitánysághoz tartoznak. Ők, akik még bent vannak a bajban s azok, akik már kint vannak a vízből, mert kifogták őket. A kis Rozit a dunai kapitányság átadja a Gyermekvédő Ligának, anyja pedig a VI. kerületi kapitányságon maradt.

A fogalmazó ma reggel fölhozta az ítéletet a kapitányhoz, irgalmas volt ő már maga a vakasszonyhoz: mindössze tizenkét órai elzárásra ítélte s azt már kitöltöttnek is vette. Hanem nagy baj van, az asszony már most nem tudja, hogy merre menjen, esélére vagy hajsza, vak és nincs már segítője, a leányát, aki természet szerint segítője volt, az állam elvette tőle.

A kapitány is jó ember, no ne féljen jó asszony, hát kije van magának? Van egy díjbirkózó veje Ujpesten, a Bocskay-utcában. Hát kitelefonálnak Ujpestre, hogy jöjjön be és vigye el az anyósát.

Maga az eset csak ennyi, de sok gondolat születik e'kevéből. Az asszonynak semmije sincs, a mi az urától, aki asztalos volt, hátramaradt, azt világtalansága kilenc esztendeje már fölemésztette. Ujpesten huzta meg magát egy kis kamrában s két felnőtt leánya, az egyik a díjbirkózóné, a másik egy fa-szobrász felesége segítik is olykor-olykor, de mindkettőnek nagy családja van és úgy a díjbirkózás, mint a fadarabok igen fogyatékosan jövedelmez. Az igazi segítője ez a kis pintyökénézegető Rozi volt, aki a varróba járt a Népszínház-utca. Rozi már pénzt kapott a varróban. Reggel be, este ki. De most beteg

volt, reumás és tíz napig nem keresett. Azért mentek ki a ligetbe, hogy legyen mit enni és reggel a villamosra, mert a varróból már irtak, hogy sok a munka, csak jöjjön a Rozi, mert Rozi jó leány, a nagysága szereti.

És most Rozi nem mehet és nem fog menni. Mert ő züllött gyermek, őt az elhagyott és a züllött gyermekek közé viszik, mert ő az anyját kitámogatta a ligetbe, hogy akinek van: adjon néhány krajcárt. Kenyérre és villamosra.

Hogy törvény és szabály ez, az bizonyos. De tisztelt társadalom, tisztelet a törvényeknek és a szabályoknak, rendjén van-e ez így?

Tragédia a kazamatákban.

Akasztófa helyett — mérég.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 7.

Az orosz politikai foglyok szorososan összetartanak. Valóságos vasláncot alkotnak, amelyet csak itt-ott szakít meg egy-egy áruló. Az igaz érzelmű politikai foglyok nyugodt mosolylyal állanak a bitófa alá és kilehelik lelküket a legesekelyebb sajnálkozás jele nélkül. Erőt lelnek abban, hogy politikai meggyőződésükért áldozták fel életüket.

— Nincs vége az akasztások sorának ebben az esztendőben, — mondotta egy izben elkéseredetten Chomjakov, a дума elnöke.

Az orosz politikai foglyok összetartásának érdekes példáját szolgáltatja az a tragédia, amely mostanában játszódott le a kievi földalatti börtönökben. A kievi tömlöcök jelenleg telve vannak politikai elítéltekkel. Köztük volt Horn Eckhardt is, akit vagyonának és összes politikai jogainak elvesztésére ítélték, továbbá a cellájával szomszédos zárában lévő Prizjasz Matrona, egy fiatal orosz tanítónő, akit megkorbácsolásra és azután végrehajtandó kötel általi halálbüntetésre ítélték. Mindketten a forradalmi mozgalmak során kerültek börtönbe.

Az ítélet kihirdetése után az ifjú hölgy óráról órára várhatta, hogy a szégyenpadra es onnan a bitófa alá kerül, amitől Horn a szerencsétlen leányt, aki egyébként Horn menyasszonyának jó barátnője is volt, mindenképpen meg akarta kimélni.

A kievi tömlöcökben szenvedő foglyok az ismeretes kopogás útján szoktak egyriással érintkezni. Így értesítették egymást a különböző dolgokról Horn és Prizjasz Matrona is, akinek Horn megígérte, hogy az akasztófa gyalázatától való menekülés céljából mérget szerez számára. Horn meg is szerezte a mérget és azt a kettőjük záráját egymástól elválasztó közfalon türelmes munkával furt lyukon át is juttatta a halálra ítélt leányhoz.

Prizjasz Matrona bevette a mérget és rövid szenvedés után meg is halt. Nagy vizsgálat indult meg erre. Talán sohasem tudták volna meg, hogy a mérég hogyan került az elítélt kezébe, ha ezt maga Horn meg nem irta volna menyasszonyának egy levélben, amelyik azonban a börtönigazgatóság kezébe került. Horn ellen megindították a hivatalos eljárást, amely — szinte hihetetlen — Horn felmentésével nyert befejezést. Az esküdtetek ugyanis épen a bizonyítékot képező levél indította meg annyira, hogy verdiktjukban Hornt a terhére rótt újabb deliktumban nem büntösek mondták ki.

„Kedves és drága barátnóm, — irta Horn a szébanforgó levélben menyasszonyának, — alig hiszem magam is és más sem hihetné, hogy a mi forrón szeretett Rajánk (Prizjasz Matrona becéző neve) megszűnt élni. Még mindig hallom zárák falán keresztül az ő gyengéd sóhajzásait, ruhájának suhogását, láncának csörgését. Utolsó bucsúüdvözetét én vettem át. Bizonyára te sem aludtál azon a komoly éjszákán, hiszen mindent sejtethetél. Miként is mondjam el neked a történeteket? Halljad: azt ítélet már al volt írva, minden pillanatban végrehajthatták. Rajával pénteken beszélgettem kopogás útján. Nagyon örült ennek; felőled és

többi barátnői felől kérdezősködött. Nem közhettünk sokat egymással, elővigyázat saznak kellett lennünk, mert rendkívül szigoruan ügyeltek rá.

Késő éjszaka újból hallottam láncának csörrenéseit. A hold besütött hozzám. Nem tudtam elaludni, eszembe jutottak Raja utolsó levelének egyes pontjai: „Érzem, hogy meg fogok halni, mennem kell... Írja meg, ha ez a szükségesség bekövetkezik.” Minden gondolatom vele foglalkozott. Újból és újból ismételttem: „Te távozol tőlünk, nemsokára nem leszel és mi itt maradunk. Légy erős. Mi valamennyien, akik téged olyan forrón szeretünk, téged, drága, erős gyűrűként fogunk körülövezni, érted fogunk élni, téged megboszulni.” Holtfáradt voltam és így később nyugtalan álomba merültem. Másnap megkérdeztem tőle, vajjon beleegyezik-e abba, hogy a falon apró nyitást furjak és azon valamit átjuttassak hozzá. Kopogása azt felelte: „Igen.” Más módomból nem volt, hogy a mérget a kezébe juttassam. Sajnos, állandóan szigorú megfigyelés alatt állottunk. Az egész napon keresztül nem nyílt alkalmunk arra, hogy egymáshoz kopogtassunk. Meg kellett várnunk az estét. Minő végnélküli nap. Végre beállott a sötétség. Mikor mindenki elaludt, akkor a falon már megkezdett lyukat kitágítottam. Rövid idő múlva már egy fény sugar hatolt át hozzám az ő zárájából. Oh, Istenem! Most át kell adnom a mérget. Éreztem, arint ő azt levette a pálcikáról. A mérég után még két levelet toltam át hozzája. Elővasta azokat. Eközben a másik zárákosomszédomból, egy Stephen nevű rab ugyancsak kopogás útján arra kért, tudjam meg Rajától, mikor veszi be a mérget, hogy mindketten ugyanabban az időben egyszerre halhassanak meg. Minő nagy a szerelem hatalma! Én sokáig elbeszélgettem Rajával és a levélben meg nem irtakat szóbelileg közöltem vele. Végre arra kértem, hogy vonuljon kissé távolabb a faltól, hogy még egyszer láthassam. Szerencsés voltam, még egyszer láthattam gyönyörű, tiszta tekintetét. Ő is megtekintett engem és halkán, végtelenül halkán nevetett...

— Eckhardt, hallod-e: nevetek? — kérdezte azután.

— Igen, Raja, hallom, mi történt? folytatam én a kérdezősködést.

— Milyen csodálatos, hogy mi ketten társaloghatunk egymással, válaszolta végül. Később azután barátaink felől kérdezősködött. Megkérdeztem, mit mondjak nekik?

— Mondj el mindent. Natáliádnak pedig add át a legforróbb üdvözetemet és csókjaimat, felelte Matrona.

Most én kérdeztem:

— Stephen kérdezteti: mikor?

— Ma este, mondotta, az őrváltás után. Majd hozzá tette: a ciankáli gyorsan hat?

— Igen, drágám, válaszoltam, — mást nem adhatok neked.

Én az egész idő alatt rendkívül izgatott voltam. Sajátkezűleg átnyújtani a halált egy kedves barátnak, aki olyan szívesen élne még. Borzasztó! Nincs annál rettenetesebb, mint az az érzés, hogy gyengék és korlátozottak vagyunk!

— Ne légy izgatott, susogta Raja most felém. Hogyan vegyem be?

— Dörzsöld szét és egy kevés vizet végy hozzá, válaszoltam.

— Helyes, így fogok tenni, mondotta a hősi lelkületű leány és eltávozott a faltól...

És elkövetkezett az őrváltás, majd gyöngé kopogást hallottam. Raja szólt:

— Most veszem be a mérget. Isten veled!

— Isten veled, drágám!

Azután a ruha suhogását, majd láncainak csörrenését hallottam... utána csönd...

— Bevetted már drága Rajám?

— Igen, már bevettém... Isten veled!

Egyszerre erős hörgést hallottam, amely mindinkább elhalkult, végre beállt a teljes csönd.

Egy ember kiszenvedett és az Élet továbbra is nyugodtan folyik. Némelyek talán gyászolnak. Holnap mindent felejtének. Nálam forrong a boszuvágy, a szívem darabokra szakad. Beszéltem vele, hallottam mindent, utolsó pillanatig vele voltam. Mindez örökre bevésődik lelkembe.

Azt mondjátok: „Raja nincs többé!” Ez nem igaz, mert ő örökre velünk van, akik szeretjük.

Matrona zárkájába korán reggel bementek a börtönőrök. Valamennyiünket kihallgattak és azután szigorított magánzárkával büntettek. De mi ez ahhoz képest, hogy Raját már senki sem hozza vissza közénk. Áldás hamvaira!... Amikor alkalom nyílik arra, elküldöm neked Raja levelét és sajátkezű életrajzát. Többet ma nem írhatok.

HIREK.

Csáky Kálmán gróf házassága.

Cáfol a menyasszony.

Távirati tudósítás.

Arad, december 7.

Néhány hónapja, hogy az egész világ sajtója irt Csáky Kálmán gróf és özvegy Bryan Maud közeli házasságáról. A dús gazdag és gyönyörű özvegy ugyanis elhatározta, hogy férjhez megy a grófhhoz, semmibe sem véve rokonai élénk tiltakozását és kijelentette egy szép napon, hogy nem törődik a völegénye multiáról szárnyra kelt hírekkel, hanem megtartja esküvőjét a magyar mágnással a City-Hallban. Ennélfogva mindenki meg volt győződve, hogy a házasság megtörtént és Budapesten igen sokan tekintettek sóvár reményekkel ama pillanatra, melyben a gróf gazdag felesége társaságában a hazai földet kitünteti látogatásával.

Annál meglepőbb az a most érkező hír, amely azt mondja, hogy az egész ügyből egyáltalában nem lett semmi.

Néhány nappal ezelőtt ugyanis Bryan asszony magához hivatott néhány amerikai riportert és a leghatározottabb alakban kijelentette előttük, hogy *nem ment férjhez a grófhhoz és nem is fog hozzá menni*, már régóta nem látta és *kitiltotta a hazából*. A milliárdos özvegy kijelentette továbbá, hogy a legutolsó pillanatban sok olyast hallott a völegényéről, ami nem keltett iránta bizalmat és arról győzte meg, hogy a gróf, — aki egyáltalában nem lett volna mintája a jó férjnek — csak pénzért akarta őt feleségül venni. Ezt mind azért hozta a nyilvánosságra, mert Csáky gróf azt *terjeszti mindenütt, hogy Bryan asszonyt feleségül vette*.

Csáky Kálmán gróf most 33 éves. Első felesége Széll Marianne, Széll Farkas debreceni táblabíró leánya volt, aki a válás után Kubelik Jean hegedűművész neje lett.

— Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára ujesztendőre pontosan megjelenik az eddigieket is fölülmuló gazdag illusztrációkkal és bő tartalommal. Az Aradi Közlöny kiadóhivatala már most figyelmezteti az előfizetőket, hogy *naptárt csak az kap, aki nincs hátralékban az előfizetési összeggel*.

— A vesztőhely megváltása. A csütörtöki közgyűlésen a tanács bejelenti, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a törvényhatóságnak a vesztőhely megváltásának módozataira vonatkozó határozatát és engedélyezte a kétszáz ezer korona törlesztéses kölcsön felvételét. Miután ily módon még e hónapban a város tulajdonába jut a terület, a tanács azonnal hozzá akar látni a vesztőhely tulajdonképeni céljaira kihatandó tiz holdas terület parkirozásához, bekerítéséhez, vizellátásához és a mauzoleum megépítéséhez. Már a csütörtöki közgyűlésnek javasolja, hogy a parkirozás végrehajtását tervpályázat útján végeztesse a város és írjon ki egy 800 koronás első és egy 500 koronás második díjat park-tervek jutalmazására. Javasolja továbbá, hogy a törvényhatóság szoltsa fel az országgyűlést és a társtörvényhatóságokat a gyűlés folytatására.

— Sigray gróf negyven milliós hozománya. A Vas megyei Napló írja: Sigray Antal gróf ivánci kastélyában a napokban nagy és alapos rendezési, csinosítási munkába fognak. A kissé elhanyagolt, ritkán lakott kastélyba ugyanis rövidesen élet, eleven, szép, színes, hangulatos élet, sőt házaselet és sok-sok friss millió hozománnyal angol asszonyka költözik. Sigray Antal gróf felesége. A bonvivant élet frappans csattanója tehát házasság lesz. Szép frigy lesz a fiatal gróf házassága, mert egy nagyon csinos angol miss és 40.000.000 dollár kölcsönöznek a grófi címernek újabb fényt. Erre a házasságra és különösen ilyen 40.000.000 koronára pedig nagy szükség volt már az ivánci kastély tájékán. A fiatal mágnás ugyanis művésze volt a gyöngyéletnek. Az élet örömeit, hangulatait nagyon jól ismerte és szerette. És költekezett. Néhány hóval ezelőtt megírták a lapok, hogy a Sigray gróf anyagi viszonyait, adósságait Széchenyi László gróf, Vanderbilt Gladis férje rendezte. 720.000 koronát fizettek ki ekkor. Ezenfelül pedig kitűnő tanácsot is adott Széchenyi gróf az ő grófi barátjának: nézzen át Amerikába, a grófi címerek után vágyakozó, sok-sok millió dollárral rendelkező missek hazájába. A többi már könnyen megy. Sigray Antal gróf megfogadta a tanácsot. És teljes sikerrel. A fiatal vas megyei mágnás ma már völegénye egy portsmouthi dús gazdag vasgyáros leányának, aki nászajándékkul negyven millió dollárt kap. A gróf most Budapesten tartózkodik. Onnan intézkedik, hogy az ivánci kastélyt rendbehozzák, kicsinosítsák és alkalmassá tegyék arra, hogy a legrövidebb időn belül meleg fészke lehessen egy fiatal házaspárnak.

— Vilmos császár és Szapáry Pál gróf. „A Nap” ma esti száma jelenti: A nyári grossmeseritschi hadgyakorlaton Szapáry Pál gróf igen sokat volt Vilmos császár közelében és a császár igen kitüntette barátságával. A hadgyakorlatok után Vilmos császár rendjel-esőt küldött a hadgyakorlaton résztvevő előkelőségeknek. Szapáry gróf is kapott rendjelet, de nem volt megelégedve a rendjel fokozatával és állítólag visszaküldte a császári kabinetirodának. Mikor azután Henrik porosz herceg most Betlérén volt vadászatokon, meglátogatta birtokán Szapáryt is. Azt hiszik, hogy ez a látogatás Vilmos császár utasítására történt, aki ilyen módon akarta kiengesztelni a gróft.

— A cárné betegsége. Berlinből táviratozzák: A Lokalanzeiger jelenti Pétervárról: Szuhomlinov hadügyminiszter a Lokalanzeiger tudósítója előtt örömet fejezte ki a cárné kiváló, egészséges színe felett, s azt mondja, hogy a cárné minden nap hosszas sétákat tesz a cár és gyermekei kíséretében. Egészsége semmi kivánnivalót nem hagy fenn. Gyöngye gyomrára való tekintettel a cárné kerüli a husételeket és a növényi táplálkozásnak előnyt ad. December végén a cári család rövid időre Carszkoje Széloba és azután a pétervári téli palotába megy, ahol különféle udvari ünnepek vannak tervbe véve. Szuhomlinov tábornokot intim reggelire hívták meg, a mely alkalommal bőségesen módjában volt a cárné élénk társalgásáról és egészséges külszínéről meggyőződni. Ismételten hangsúlyozta a cárné, mily kitűnő hatással volt reá a krimmi tartózkodás. — Ezzel a távirattal szemben Londonból azt jelenti, hogy a cárné állapota rosszabbodott és a cári család több tagját táviratilag Livádiába hívták. A cárné gyakran elájul, különösen ha sokan vannak körülötte. A beteg emlékezőtehetsége igen gyenge, kedélye levert és állandóan attól fél, hogy férjét és a trónörökösöt valami baj éri.

— Lipót király nagybeteg. Párisból táviratozzák: Lipót belga király állapota napról napra rosszabbodik. Paralizise ijesztő mértékben halad előre.

— Véres kardpárbaj Pankotán. Ma délben Pankota határában véres kimenetelű kardpárbajt vívott Faragó István világosi főszolgabíró és Zoltán Emil dr. pankotai ügyvéd. Faragó és Zoltán egy pankotai kávéházban összetűztek tettelegességre került a dolog. A felek provokálták egymást és a segédek pisztolypárbajban állapotok meg, amelyet kardpárbaj követ, ha sebesülés nem történik. A párbaj ma ment végbe a magyarádi jegyző szülőjének területén. — A pisztolypárbaj háromszori golyóváltással történt meg és sebesülés nélkül végződött. Ezt kardpárbaj követte nehéz lovassági kardokkal, bandázs nélkül. Zoltán a fején egy, a jobb karján pedig két mély vágást kapott. Faragó sértetlen maradt. A felek nem békültek ki. Faragó segédei voltak: Hanyi Gyula uradalmi felügyelő és Roszti Rezső dr., Zoltáné pedig Fálóp Adolf és Messer Ármán.

— Pisztolypárbaj. Budapestről jelentik: Heltai Ferenc, a budapesti gázgyárak igazgatója és Pályi Ede dr., a „Budapesti Napló” szerkesztője ma reggel összeszólalkozásból kifolyólag a Zuglóban pisztolypárbajt vívtak. Egyszeri golyóváltás volt, amely után a felek sértetlenek maradtak. Heltai segédei Gajary Ödön és Rosenberg Gyula dr. volt országgyűlési képviselők, Pályi segédei pedig Sándor Mihály és Simon Vilmos újságírók voltak. A párbaj után az ellenfelek kibékültek.

— Agyonlőtt betörő. Az aradmegyei Gurbán ma éjjel Szukra Pável, Nyes Petru notárius gonosztevők betörték Csizmás Tódor gurbai jómódu gazdálkodó, hosszú ideig volt községi bíró házához. A betörés zajára Csizmás felébredt, puskát vett és kiment az udvarba, ahol először is Nyes Petrut látta meg. Rákíáltott, hogy mit keres a portáján. Nyes fenyegetőleg közeledett, mire Csizmás vállához kapta puskáját és Nyesre lőtt. A golyó szíven találta a betörőt, aki *nyomban meghalt*. Az előljáróság az aradi ügyészséghez jelentést tett az esetről, ahonnét Pogonyi Nándor királyi ügyész a nyomozat irányítása végett a helyszínére utazott.

— Meghamisított járadék-cimletek. Párisból jelentik: A pénzügyminisztérium megállapította, hogy az utóbbi időben 4 millió frank összegről szóló járadék-cimleteket meghamisítottak. Toulouse-ban megállapították, hogy az ottani postahivatalban három ember részére nagyon gyakran érkezett poste-restante pénzküldemény. Mikor már ott nem látták magukat biztonságban, máshova költöztek és oda címeztek küldeményeiket. Tegnapelőtt is fel akartak venni egy pénzküldeményt, a rendőrség azonban letartóztatta őket. Toulousei lakásukon két ládat találtak gyanus iratokkal.

— Egy magyar repülőgép halesete. Göréből jelentik: A Rusjan testvérek, egy itteni kefékötő fiai biplánt szerkesztettek és Párisból hozott motorral szerelték fel. Ezzel a biplánnal néhány repülési kísérletet tettek, amelyek anynyiban sikerültek, hogy a készülék 3-5 méternyire emelkedett a föld fölé. Tegnap délután a nagy gyakorlótéren meghívott közönség előtt tettek kísérletet. A biplán, amely kis magasságra felemelkedett és egy akadály kikerülése végett irányt változtatott, *összeütközött egy éppen arra jövő bérkocsival*, amelyet egyik szárnyával surolt. A bérkocsi elé fogott ló kissé megsebesült és a kocsi megrongálódott. A kocsiiban ülők nem sérültek meg. A biplán egyik szárnya eltört, a másik is megrongálódott, úgy, hogy a kísérletet nem lehetett folytatni. A biplán kormányosa sértetlen maradt.

— Aradi és a vidéki közönség. Tudvalevő, hogy a karácsonyi bevásárlások alkalmával nagy tömegben keresi fel a vidéki közönség Aradot. A jó és megbízható forrásokat igen jól ismerik, mer hisz azok évek hosszú sora óta bírják a közönség bizalmát. Ezen jóhírű üzenetek között is első helyet foglal el Fischer Simon nagy áruháza Szabadságtér 12. szám alatt. Olyan nagyszabású, fényes és mindenre kiterjedő karácsonyi tárlattal lepi meg ez idén a közönséget, hogy még soká lesz róla szó, mint utolérhetetlen, varázslatos tündérialattásról. A vidéki közönség Fischer Simon tárlatán már most is nagy számban fordul meg. 4616

— Ha rossz a gyomrunk, igyunk már a legközelebbi reggelizés előtt $\frac{1}{2}$ pohár természetes Ferenc József-keserűvizet. Ez rövidesen megszünteti a gyomor idegességét és rendszeresen alkalmazva (legalább egyszer hetenkint az egész éven át) kitűnően pótolja a főzékek és gyümölcsök hatását. 4461

— Kobrak cipők legjobbak a világon! Csak Lányi Marcellnál a színházzal szemben, Atzél Péter-utca 1. kaphatók. 3884

— Szabó-féle pármal ibolya szappan a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes illata s bőrpuhító üdítő hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem vers nyezhet vele. Ha igazán finom szappannal akar mosdani, felesleges, hogy drága külföldi szappant vegyen. Egy darab 70 fill., 3 drb. 2 kor. Készíti Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Hánzu Nesztor és Hegedüs Gyula cégeknél. 3943

— Színházi látszóvek, szemüvegek, cvikkek, szoba- és fürdő hőmérők, bor és szesz fokozók, legszebb női bőrtárcák, pénztárcák, cigareta és szivar tárcák, utazó bőröndök és berendezett utazó készletek, cocus lábtörölők, cocus szőnyeg és fürdő gyékények legnagyobb választékban és legolcsóbb árban kaphatók Hegedüs Gyula üzletében, Aradon, Andrásy-tér 15. sz. 377

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vess- és hólyagbajoknál, köszvénynél, ezüsterbetegségnek és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.
Természetes vasmentes savanyúvíz. 1942
Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipócai Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudoifrakpart 8.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Tolvaj fővárosi hivatalnok.

Távirati tudósítás.

Arad, december 7.

A maga nemében igen szomorú ügyet tárgyalt ma a budapesti büntető törvényszék felbontási tanácsa, Saly Dezső bíró elnöklésével.

Tavaly július 8-án özv. Körber Ferencné, Práter-utcai vendéglősnének eltűnt hálószobájából egy nyakék és egy forgópisztoly. A kárvallott korcsmárosné feljelentést tett s a gyanú cselédleánya, Lányi Erzsébetre terelődött. A fiatal leány váltig hangoztatta ártatlanságát, de ez valószínűleg nem sokat használt volna neki, ha a véletlen segítségére nem siet.

A nyomozó detektív ugyanis meghallotta, hogy ugyanaznap este, mikor a lopás történt, Leidenfrost Kornél székesfővárosi irodaségétiszt egy közeli zálogházban egy forgópisztolyt zálogosított el, amelyben a panaszosnő felismerte tulajdonát. Leidenfrostnál megtalálták a zálogjegyet is és megállapítást nyert az is, hogy a lopás napján a hivatalnok bent járt özvegy Körberné szobájában.

Leidenfrost azt állította, hogy a zálogjegyet egy ismeretlen embertől vásárolta az utcán s este, mikor elfogyott a pénze, elzálogosította. A büntető járásbírósa nem hitte el a züllött ember védekezését, hanem lopás vétségé miatt három napi fogházra ítélte s ezt a

büntetést a felebbzási bíróság ma jóváhagyta, súlyosító körülménynek véve, mikép cselekménye folytán egy ártatlan személy is gyanuba keveredett. Az elítelt semmisségi panaszt jelentett be az ítélet ellen, amelyet a polgármesterrel is közölni fognak.

§ A jövő évi esküdtek. Az 1910-ik évben az aradi kir. törvényszéknél rendes esküdtbírói tisztet gyakorlók névsorát folytatólag a következőkben közöljük.

Rendes esküdtek: Salgó Miksa dr. ügyvéd, Steiner József építész, Sugár Károly magánhivatalnok, Somogyi József magánhivatalnok, Salgó Henrik magánhivatalnok, Schreier Henrik magánhivatalnok, D. Szabó Mihály nyugalmazott főkalauz, Szathmáry Béla ügyvéd, Schissel Lajos mérnök, Szereday János gépész, Szendrey Mihály szinigazgató, Schneeberger Manó magánhivatalnok, Schwarcz Jenő ügyvéd, Somló Ármán dr. ügyvéd, Szalay Arnold dr. ügyvéd, Szegő Hugo dr. ügyvéd, Steiner Vilmos háztulajdonos, Szántay Béla földbérlet, Szirmay Károly bankhivatalnok, Szabó Albert kereskedő, Sugár József szabó, Schlésinger Farkas fakereskedő, Schneeberger Márk kereskedő Gyorok, Szilágyi Lajos kőműves Mikalaka, Tumó Lajos művezető, Tefner Ignác kereskedő, Tagányi Sándor dr. ügyvéd, Tafrov Sebestyén eszmadia, Taksás Mihály háztulajdonos, Tesits Sándor vendéglős, Tapolcsányi Kálmán bankhivatalnok, Tóth Mihály ácsmester, Tüdös Béla mérnök, Tenner Jakab biztosítási titkár, Trutia Péter ügyvéd, Tolnay János dr. ügyvéd, Ungár Ármán kereskedő, Valenta András korcsmáros, Valder Simon üzletvezető, Velcsó Géza dr. ügyvéd, Világ Mór szatócs, Kurtics, Werner Károly háztulajdonos, Wechsler Ede borügynök, Weinberger János cipőkereskedő, Wittenberger Izidor szatócs és háztulajdonos, Winter Adolf ügyvéd, Winkler József szőlőbirtokos, Weber János kereskedő, Világos, Wittenberger M. kereskedő, Kovaszinc.

Pótesküdtök: Arjoka Vazul, Abrudán Károly, Bartulenszky József, Blau Lipót, Böhm Béla, Braun Arnold, Balcer Béla, Bizám Gyula, Balázs Kálmán, Boros János, Bauman Ignác, Bécsi Sándor, Balla Simon, Berecz István, Bechnitz Gábor, Bánfi Sándor, Bolezni Antal, Cimmer Miklós, Czirkál Gyula, Csobán Tivadar, Demele Ignác, Dvorcsák Lajos, Derestye Gyula, Dudás Pál, Deutsch Sámuel, Deutsch Fülöp, Deutsch Károly, Dóry Jenő, Elek Gáspár, Einst Miklós, Fischer József, Farkas Samu, Faragó Béla, Grünberger Jenő, Grünhut Sámuel, Grósz Mór, Gyellán Illés, Halpern Miksa, Herold Gyula, Herling Mihály, Herzog Lipót, Hilyer Mihály, Hegedüs Gyula, Hochla Béla, Höflich Sámuel, Issekutz Károly, Jankó Imre, Jenei Jenő Béla, Korniss Ödön, Kresz Emil, Kárpáthy János, Koszka János, Komjáthy István, Konczek Lajos, Kaufmann Sándor, Katona István, Kamler János, Kolb Andor, Kell Lajos, Kuszélik József, Klein József, Kohner Gyula, Karpelesz Zsigmond, Likker Ferenc, Lengyel Gyula, Macsink János, Nikolics Sándor, Pöhm János, Rózsa Géza, Ranch Samu, Szilvási István, Szaberényi Gyula, Ifj. Szuchy József, Stein Zsigmond, Szende Lajos, Schäffer Richard, Szabó Kálmán, Spitz Nándor, Törökfalvi Mór, Tittizer András, Ungermann Ödön, Wulcu I. Maxim, Vajda István dr., Varga József, Wassits György, Vass Mátyás, Wadovszky Gusztáv, Weil Alajos, Weisz Hugó, Záray Géza, mindannyian aradi lakosok.

§ Rubosné válópöre. Rubos Árpád évekkel ezelőtt az aradi színház tagja volt, majd a Magyar Színház rendezője lett, de szerencsétlen körülmények között bűnbe sodródott és különféle visszaéléseket követett el. Először Kolozsvárott, ahol váltót hamisított, majd csalásokat követett el, Herzeg Ferencet is becsapta többek között. A feljelentések következtében Rubos megszökött, de mikor nyomára jutottak öngyilkossági kísérletet követett el Abbázia közelében és hosszabb ideig feküdt betegen a fiumei kórházban, ahol a detektívek felismerték és Budapestre szállították. A budapesti büntető törvényszék Rubost több havi fogházbüntetésre ítélte. Rubos Árpádné, — aki Aradon lakik — ma az aradi törvényszékhez válópert nyújtott be a férje ellen. Az ügyben a bíróság békéltetési tárgyalási határidőt tűzött ki.

TARKASÁGOK.

*

(A gukker használat akadályai) Uri aszsonyok társaságában beszéltek ezt a történetet, melynek hitelességeért nem állunk jót.

Egy fiatal urinó arról ismeretes a társaságokban, hogy az ékszereivel módtalanul szeret dicsekedni. Van olyan nap, hogy az összes ékszereit fölteszi és a korzón úgy néz ki, mintha valamilyen ékszerésznek a mozgókirakata volna. Ez a hölgy a napokban meghívta a páholyukba egyik barátját, aki föltűnően nézegette a látszóvén a közönséget, az ékszerekkel terhelt urnó azonban szinte mozdulatlanul ült s a világot se emelte volna a szemébe a gukkerét. Ez föltűnt a barátjának s megkérdezte:

— Miért nem használod a gukkeredet?

Zavartan felelt a hölgy:

— Elromlott... nem jó...

— De kérlek, szívesen odaadom az enyémet.

Parancsolj.

— Nem kell, köszönöm.

A barátó csodálkozott ezen, de rögtön megértette a helyzetet, amint a férj óvatosan a fülébe sugta:

— A feleségem otthon felejtette — a karpereceit.

*

(Amit nem kérdeznék.) Kacagtató jelenet volt ma Sarlot Domokos rendőrkapitány hivatalában. Az eset Sarlot jó humorából és ötletességéből keletkezett.

Tudvalevő, hogy Mikes Gábor dr. volt rendőrtisztet a napokban Temesvárott rendőrkapitánnyá választották. Az aradi hivatalából csak e hónap 20-án léphet ki, de ő már holnap szeretett volna átmenni Temesvárra. Bement ma Sarlot Domokos rendőrkapitány hivatalába és szólt:

— Főkapitány ur, átmehetnek-e én holnap néhány napra Temesvárra?

— Nem lehet kolléga ur, — mondta Sarlot — sok dolog van a rendőrségen; önre most nagy szükségünk van.

Mikes mosolyogva felelt:

— Én emlékszem arra, amikor a főkapitány ur három napra elment szabadságra, pedig akkor is sok dolog volt a rendőrségen.

Erre a jóhumoru rendőrfőnök ezt mondta:

— Kedves kolléga ur, erre én, a héber irodalom jó ismerője, elmondok egy viccet. A jámbor zsidó polgártárs elment egyszer a rabbihoz s ezt mondta: „Rabbi ur, fáj a gyomrom, szabad-e nekem sonkát enni?” — „Nem szabad” — felelte a szent rabbi. — „De hiszen én láttam már, hogy a rabbi ur is evett sonkát.” — Amire a pap ezt felelte: „De én nem kérdeztem, hogy szabad-e?”

*

(Humor a bíróságon.) A minap egy vidéki paraszt került a bíróság elé azért, mert a feleségét úgy megverte, hogy az tizennyolc napig feküdt.

Bíró: Azzal van vádolva, hogy a feleségét súlyosan megverte.

Vádlott: Itt sülyedjek el, ha csak egy ujjal is hozzányultam.

Bíró: No, no, ne átkozódjék. Itt úgy se sülyed el senki. Hanem itt van nem messze a színház, ott el lehet sülyedni.

A vádlott közbevág:

— Hát akkor ott sülyedjek el!

*

Az általános kihallgatások során kérdezi a bíró a vádlottat:

— Volt-e már büntetve?

— Voltam.

— Mikor, miért és mennyire volt büntetve?

— Biz Isten én már nem tudom, hanem ott-

Legalkalmasabb

karácsonyi és újévi ajándékoknak ÖZV. SÜTŐ JÓZSEFNÉ,

ajánlom ujonnan felszerelt üzletemben, ugymint: üveg és étkező, kávé, tea, mocca készletek, lámpák, alpacca és china ezüst tárgyak, modern képke-

reték, tükrök és dísz tárgyak a legolcsóbb gyári árakban kaphatók nagyban és kicsinyben.

Kitünő tisztelettel

ARAD, Forray-utca 2/c. szám.

4330

Városi és megyei telefon 478. sz.

hon az almárium felső fiókjában most is meg van a szenvedő levelem, abba beleírták.

Bíró kérdezi a tanutól:

— Hármójukon kívül ki volt még jelen az eset alkalmával ott az udvarban?

Tanu hosszas gondolkodás után a vádlottra mutat:

— Ennek a jó embernek a koca disznója, annyira állott tőlem, mint most a tekintetes bíró ur.

ÚJ KÖNYVEK.

* **A kalapács.** Zempléni Árpád-nak Nádasy-jutalmat nyert legújabb elbeszélő költeménye a napokban megjelent s egy koronáért kapható a szerzőnél, Budapest, IV. ker., Bástya-utca 11. szám alatt. Az érdekes új költői alkotásról rövid kivonatban közöljük a Magyar Tudományos Akadémia bírálatát, melylyel a Nádasy-jutalmat e műnek ítélte. — „A Nádasy-pályázatra 26 elbeszélő költemény érkezett. Ezek közül a bíráló bizottság legkiválóbbnak és a pályadíjra méltónak A kalapács címűt („Edda” jellegével) ítélte, a mely két eddai ének nyomán készült, de az északi mythost összekapcsolja a finn-ugor ósi világgal s ezzel mintegy hazai vonatkozást is ad a tárgynak, melyet különben is szabadon alakít át, a személyeket és a viszonyokat is megváltoztatja. A nibelungi sorokban mesteri technikával írt vers öntudatos művészettel, biztos, gyorsütemű menetben mondja el a meséjét, a melynek meg tudja adni a mythikus színezetet, amelyet az emberi indulatokat is jól rajzolja. Hangja tele van verve-vel. Összhangos szép költemény s oly érdekes olvasmány, hogy az ember nem szívesen szakítja félbe...”

* **Oláh Gábor könyve.** Keletiek nyugaton. (Megjelent Debrecenben, Hegedüs és Sándor könyvkiadó hivatalában. Ára 1 K.) Oláh Gáborban megfigyelhetjük a mai irodalom haladási, fejlődési útját. Arany Jánoson kezdte. Magával vitte az iskola, a katedra, az egyetem hagyományait. Aztán belépett a Bokréttába. De ebből a muskálly-csokorból már ekkor sejteni kezdjük, hogy neki ki kell válnia. És akarása, küzdelem, vívódása, naivitása, romanticizmusa, benső tusái ma már írói erő. Talán csak azért ment Parisba, hogy ezt a könyvet megírhasssa s azért írta meg ezt a könyvet, hogy vágyó lelkét feltárhassa nekünk. Könyve belekapcsolódik szorosan a mai irodalomba. S visszafényét adja a jövő perspektívájának. A szívből írt gyönyörű panaszló és reménykedő sorok oly nagy intenzivitással ragadják meg az olvasó lelkét, hogy csupa benső szonációt élünk át olvasásukkor. Aki szereti a szép, átéléses, melegségtől sugárzó könyvet, annak nagy gyönyörűsége telik Oláh Gábor ezen írásában, aki a költészet egyik legerősebb és legkiválóbb képviselője.

* **Wilde „Páduai hercegnő”-je** egyike a nagy angol író legértékesebb alkotásainak, a Magyar Színházban való színrehozatalával egyidejűleg megjelent a „Magyar Könyvtár”-ban is, mint a nagy népszerűségű vállalat 563—564. kettős száma. A darab színtere körülbelül ugyanaz, ami az egyfelvonásos „Flórenci tragédia”-é, csak hogy a XVI. század olasz reneszánsza itt sokkal bonyodalmasabb és izgalmasabb cselekvény keretében van festve, mint amott. Nyelv dolgában Wilde itt szembetűnően shakespeare-i nyomokon halad, amit a darab jeles fordítója, Kosztolányi Dezső kitűnően tud kiéreztetni.

* **„Téli Sport”.** Ez a címe Ambrus Zoltán egy újabb elbeszélés-gyűjteményének, mely most jelent meg a „Magyar Könyvtár” szeptemberi sorozatában.

Címét a gyűjtemény első novellájától vette, melyben Ambrus mesteri színekkel fest egy olyan milieut, melyet irodalmunkban még eddig nem értékesítettek: az Engadin leghíresebb helyét, Sanct-Moritzot január hónap közepén, amikor a téli sport üzésére odagyül a világ leggazdagabb és legközömbösebb jellegű közönsége. Hogy e milieuban Ambrus egy mély filozófiával átgondolt és finom iróniával megírt cselekvényt tud lejátszani, magától értetődik. Ára 30 fillér.

* **„Írói Arcképek.”** Ezzel a címmel a „Magyar Könyvtár” egy új sorozatot indít meg, melyben kiváló magyar és idegen írókról szóló monografiák fognak megjelenni. A megnyitó füzet Arany Jánostól való: az a két híres jellemzés van benne, melyet Gyöngyösi Istvánról és Orczy Lőrincről írt a nagy költő és mely mindenha példaképe fog maradni az ily rövidebb „írói arckép”-eknek. A sorozat második száma is nem sokára napvilágot fog látni és Beöthy Zolt munkáját fogja tartalmazni Szász Károlyról. Lampl R. (Wodianer F. és Fiai R.-T.)

* **Dr. Horváth József Lajos ügyvéd.** „A váltság és a román kérdés” című röpirat most jelent meg. A munka közérdekű, mert hazánk legégetőbb kérdése, a nemzetiségi kérdéssel foglalkozik. Szerző román vidéken él s a való életből merítette benyomásait s alapeszméje, hogy a magyar és román faj szövetségre vannak utalva s e szövetség meg is valósítható, csak mindkét fajnak fel kell adnia az eddigi túlzásokat. A mű Anw nder Henrik lugosi kiadó cégnél jelent meg.

* **A női kérdés és korunk.** Irta: Strommer Viktorin dr. Megjelent az Összetartás kath. ujság és könyvterjesztő vállalat kiadásában, Győrött (Deák-utca 2. sz.) Ára 70 fillér. A mindennapi életben és a sajtóban sokszor hangoztatott „feminizmushoz” fűződő zürzavaros fogalmak tisztázását tűzte ki jelen munkájában a szerző. Teljesen tisztában lévén a nőkérdés minden részletével, biztos kézzel vezet bennünket a túlzások utvesztője közt a modern életben helyét megálló női eszményképhez. Fevilágosít mindazokról, amit mindenkinek kellene tudnia: mint lehet józan alapon, békésen megoldás felé vinni társadalmi életünk e forrongó kérdését. Kapható minden jobb könyvkereskedésben.

* **A honvéd- és csendőrtisztek nősülési ügyei** körül való eljárás kézikönyvét immár negyedik kiadásban adja közre Gerő Gyula honvéd ezredes hadbíró. Ez már magában eléggé igazolja ennek a vezérfontosnak a hasznavehetőségét. Az új kiadás az új 1908-ki nősülési szabályzat alapján készült, de éppenséggel nem gépies lenyomata annak, hanem szerves feldolgozása a praktikus hasznavehetőség céljaira. Ott, a hol szükséges, magyaráz. A hasznos utbaigazító Benkő Gyula Grill-féle udvari és katonai könyvkereskedésében jelent meg. Ára 3 korona.

* **Vezércsillag.** Pemberton, angol író. A kronstadt-i kém, Kastély a tenger fenekén, és egyéb regények szerzője, kitűnően ért ahhoz, ami a hatáskeltés titka. Legújabb regényében, a Vezércsillagban, szintén izgalmas meseszövevéssel köti le az olvasó figyelmét, és valóságos visszafojtott lélekzettel olvasuk ezt a regényt, amely a nagy művészettel megkomponált mesén kívül pompás jellemek kitűnő rajzával is bővelkedik. A regény akcióbeli szépségein kívül, ebben a könyvben különösen érvényesül Pemberton igazi írói ereje, a modern elbeszélők elmaradhatatlan művészi kelléke is: a csiszolt stílus, az előadás könnyedsége és a lélekemelő erő. Izgató, érdekes olvasmány ez a regény amely most Martos Szilárdka gondos fordításában az Egyetemes Regény-tár gyűjteményében jelent meg. A két kötet ára, izléses piros vászonkötésben 2 korona 40 fillér.

Singer és Wolfner kiadása, Budapest VI. Andrássy-ut 10. szám.

* **Az új magyar bortörvény.** Harmadik kiadás. Nagyfokú érdeklődésre vail a szőlőtermelő, borkereskedő és vendéglőosztály részéről, hogy annak a könyvnek, melyet Drucker Jenő dr., „a Borászati Lapok” szerkesztője szerkesztése mellett a „Patria” nyomda (Budapest, IX. Köztelek) kiadott, első két kiadása 8 hónap leforgása alatt teljesen elfogyott. Az új kiadás, mely most hagyta el a sajtót, a törvényen és végrehajtási rendeleten és számos magyarázaton kívül tartalmazza a földművelésügyi miniszternek a bornyilvántartásra vonatkozó újabb, rendeletét, valamint a törvény indoklását is. A könyv ára bérmentes küldéssel 1.50 K.

* **Szinlelt házasság.** A szomorú harmadiknak a nevelőnő-féle társalkodóné regénye Chantep-leure-nek az a könyve, amely most jelent meg az Egyetemes Regény-tár piros vászonfedeles gyűjteményében. Azé a harmadiké, aki ott él a családban, de szerepe nincs a családi életben, legföljebb csak passzív szerep. És ez a szó: szenvedő szerep, mindjárt az egész helyzetnek rajzát adja. Szenved, folyton csak szenved. Egyes csalásképpen arra is rá kell állnia, hogy szinlelt házasságot kössön, mert a ház ősz nagyasszonya azt szeretné, ha a fia meg-nősülne és éppen őt, a társalkodónót, az örök szomorú harmadikat venné el feleségül. Az ősz nagy-asszony pedig már haldoklik és a haldoklók utolsó kívánságát teljesíteni kötelesség. A szinlelt házasságot meg is kötik és a nagyasszony úgy hal meg, abban a boldog hitben, hogy üdvös cselekedetet mivel. És itt a játékból már valóság lesz, a szinleltből komoly szenvedély. Minden szavával meghatja az embert, és amíg elszóraztat, szinte észre sem vesszük, hogy érzéseinkben megneimesit. A vászonkötéses könyv ára 1 korona 20 fillér. Singer és Wolfner kiadása, Budapest VI. Andrássy-ut 10. szám.

* **Karafiath Jenő,** heti és napi lapokban közre adott verseit kötetbe gyűjtötte össze. E kötet Akkordok címen Singer és Wolfner-nél jelent meg. A boríték rajzot Lakatos Artur festőművész tervezte. A verseskönyv megrendelhető a szerzőnél (Bpest IX. Fővám-palota) aki két koronáért bérmentve megküldi. Kötött példány három koronába kerül. Kapható könyvkereskedésekben is.

* **„Szomorú füze» alján”** címmel egy kis verses könyv jelent meg, amelyet három fiatal ember írt, névszerint: Nagy Ferenc, Szimonka György és Szombati Szabó István. A szép versek gyönyörűen rimelnek és mély érzéssel vannak teli. A kötet két koronáért Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében kapható.

* **Varságh János,** az ismert nevű póéta, akit aradi tartózkodása idejéből lapunkból is előnyösen ismer a közönség, egy újabb verseskönyvet írt, amely most hagyta el a sajtót. „Egy pár szál virág” a címe e kötetnek, amely mintegy 50 költeményt foglal magában. A csinosan kiállított könyvet a Franklin Társulat adta ki, de a mű két koronáért bármely könyvkereskedésben megrendelhető.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Egy anya. Teljesen igazat adunk önnek s kínálózó alkalommal mindig ilyen szellemben szoktunk szót emelni. Elismerő sorait különben köszönjük.

Egy vasuti előfizető. Erre igazán nem tudunk határozott választ adni. Az mindig attól függ, hogy milyen üzletben méltóztatik vásárolni. Szolid üzletben nem lehet alkudni.

Pénzt

jelzőlog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szücs F. Vilmos
Aradon, Karolina-utca 8. sz. saját ház a fiók posta mellett.

574 **A**
LEGMAKACSABB KÖHÖGÉS

ugy fiataloknál, mint öregeknél, valamint egyéb mellbántalmak, gyorsan meggyógyulnak a

Scott-féle csukamájolaj Emulsió

által. Néhány kevés adag teljes meglepédesére fogja ezt Onnek is bebizonyítani.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végigjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

utólérhetetlen hatása alkatrészének világhírű tisztaságán és erején alapszik és a SCOTT-féle tökéletesített eljárás által az a leggyengébb gyomorra nézve is megemészthetővé tétetik.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkíválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, dec. 7

Szó sincs róla, a mostani enyhe és tavaszi jellegű idő nagyon is jó hatással van a mezőgazdasági állapotra, mindazonáltal félős, hogy később megboszulja magát az idő és a hideg hirtelen nagyobb erővel köszönt be. A gabona-üzlet irányzata szilárdul.

A mai piacon eladásra került:

800 mm. buza	13:20—13:40
700 mm. tengeri	5:50—5:60
Rozs	9—
Zab	7:10
Árpa	6:70

A gabonák 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktársa

Távirati tudósítás.

Budapest, december 7

Amerika 1 1/2 el magasabb. Kínálat korlátozott, vételkedécs, élettelen 10 fillérrel magasabb árak.

	Déli zárás	2 órai zárás
Tengeri 1910. májusra	8:64—8:65	6:64—6:65
Buza 1910. áprilisra	3:84—13:87	13:86—13:87
Zab 1910. áprilisra	7:58—7:59	7:56—7:57
Rozs 1910. áprilisra	10:03—10:04	9:94—9:99
Buza 1910. októberre	11:4—11:75	1:73—1:74
Buza 1910. májusra	13:70—13:71	13:69—13:70
Rozs 1910. októberre	8:87—8:88	8:85—8:86

Zárás 5 órakor

Magyar hitelrészvény	670.75
Magyar hitelrészvény	781.75

A Temesvári Lloyd-Társulat
terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1909. december 7.

Buza (szokvány-minőség):	
75 kilogrammos uj	13:20—13:30
76	13:30—13:40
77	13:40—13:50
78	13:50—14:00
Buza (Temesvári keresk. áru):	
75 kilogrammos uj	13:10—13:15
Rozs uj	8:80—7:90
Árpa uj	6:30—6:40
Zab uj	6:70—6:80
Tengeri régi	5:45—5:50

IDEGENEK ARADON.

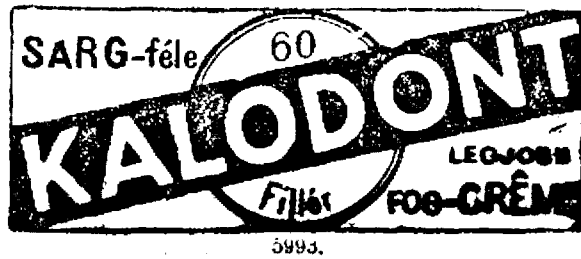
— December 7. —

Fehér Kereszt szálloda. Rónai Bernát utazó Budapest. — Seiller P. kereskedő Budapest. — Rosenburg Béla utazó Miskolc. — Sommer Károly mérnök Budapest. — Linner Károly utazó Bécs. — Kovács Antal utazó Bécs. — Kosak Gusztá, kereskedő Budapest. — Neumann Sándor utazó Budapest. — Jakobi Lajos ügynök Kassa. — Flusser Hugó utazó Budapest. — Központi szálloda. Ripper Károly utazó Budapest. — Klein Jakab utazó Békéscsaba. — Schut

Géza dr. orvos és neje Lippa. — Szudy Károly igazgató Budapest. — Kurták Mihályné kereskedő Csermő. — Wertfeiner Géza utazó Budapest. — Székely László építész Temesvár. — Goth Károly építész Temesvár. — Stampf László utazó Pankota. — Neuman Gyula utazó Nagyszeben. — Schvartz Dezső utazó Debrecen. — Friedmann Lipót utazó Nagyvárad. — Vadász Ernő utazó Budapest. — Fehér Samuné állatorvos neje Körösbánya. — Farkas Mihály dr. ügyvéd Budapest.

Vass szálloda. Kalmár Lajos kereskedő Szeged. — Kupi Kálmán becső Brassó.

Pannonia szálloda. Fokler György birtokos Fehértemplom. — Braun Dávid Budapest. — Edes Antal földbirtokos Tihakeszi. — Kulik Dezső jegyző Vadász. — Dolhanyi László utazó Bécs. — Dovicin Károly művezető Gurabárza. — Csuzner József utazó Temesvár. — Novák György jegyző Dorgos. — Weisz András utazó Besztercebánya. — Germann Frigyes utazó Budapest. — Vajda Jakab dr. ügyvéd Világos. — Trilosek Antal utazó Budapest. — Koch Emil kályhagyáros Zólyom.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1909. évi december hó 8-án:

Délután 3 1/2 órakor vérsékkelt helyárrakkal:

Az édes teher.

Eredeti énekes bohózat 3 felvonásban. Írta: Heltai Jenő. Enéjét összeállította: Csáyi Mátyás.

SZEMÉLYEK:

Kékes Tamás Ditrő Mór	Kürtác:	Beregi S.
Lenke, neje Novák Irén.	Szerencs	Dolly Lalos.
Hathársy Béla Benkőné	Pék Olivér	Kulcsár L.
Miska, rokona Várnay Jenő.	Babér Böske	Dióssy Nusi.
Pakrácz Tóni Leővey Leó	Pincér	Horváth V.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes helyárrakkal

A) barlet

Az elvált asszony.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Leon Viktor. Zenéjét szerzte: Fall Leó. Fordította: Gabor Andor.

SZEMÉLYEK:

Lyssenwehze B. Szabó J.	Ruitersplatt	Várnay Jerő.
Jana, felesége Dióssy Nusi.	Scrap, kalauz	Leővey Leó.
Bakkensky Polgár S.	Krai effelt	Boda Ferenc.
Vander Leó Sz Rontay B.	Martje, neje	Zalai Margit.
Leyé ügyvéd Gerő János.	Adl	Molnár Ilona.
Dezsteldonk Beregi S.	Tjong-r	Nagyiván I.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA SZÍNHÁZ

(Bárd Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett)

Műsor 1909 december 8-án, szerda

1. A favágó és a halál. Dráma. — 2. Vigasztalhatatlan özvegy. Bohózat. — 3. Unnepély a Hudson folyón. Látványosság — 4. Elnyelt szivac. Humoros. — 5. Az alkoholisták megérzése. Drama — 6. Kazan kastély. Látványosság — 7. Pali menyasszonya. Humoros.

Előadások délután 2 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 50 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTÉR

Dr. Grosz Endre

ügyvéd.

Lakik: Aradon, Vécsey-utca 11. sz.

Telefon 729.

MOLLY!

MOLLY KEZFINOMÍTÓ

3 NAP ALATT!

bársonypuha és habfehér kezei lesznek, ha a "MOLLY" kézfinomítót használja. ::

Előkelő vegyészek és kozmetikusok igazolják, MOLLY kézfinomító a jelenlegi kor legelőkeltebb kézápoló szere. Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár és szétküldés:
HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

ARAD, Weitzer János-utca 2. sz.

Arjegyzek kívánatra küldetik!

**A John-féle
Teligőz
mosógép.**

A jelenkor legtökéletesebb mosógépe!
Időnek, munkának, szappannak, szódának, víznek és tüzelőanyagának 75%-ig járó megtakarítása a kézzel való mosáshoz viszonyítva.

A mosandó darab legnagyobb kimélése.
Mosó, főző-, gőzölési és fertőtlenítési készülék egyben. Legcsekélyebb térszükséglet.

Kezesség: Kötelezettség nélküli próbaszállítás. 4597

Allandó raktár

Póhm János

vaskereskedőnél

Aradon, Szabadságtér.

Arjegyzek kívánatra küldetik!

Néklülőzhetően minden háztartásban!

Néklülőzhetően minden háztartásban!

PFAFF
varrógépek
háztartási és ipari célokra.

★
Teljesen zajtalan járás. Kedvező fizetési feltételek.
★

Minden egyes varrógépet a legmesszebb menő jótállás. Számtalan elismerés helyben iparosoktól a gép jószágára.

Egyedüli képviselő
Hammer Vilmos
műszerész
Arad, Szabadságtér 7. sz.
Telefon szám 99.

4593

**Használt
ólom**
megvételre keresnek

Könyvkötészetünkben
tanulóleányok
3 korona kezdőtizedéssel
felvétetnek.

Telefon szám 151.

Nagy
könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDÁJA

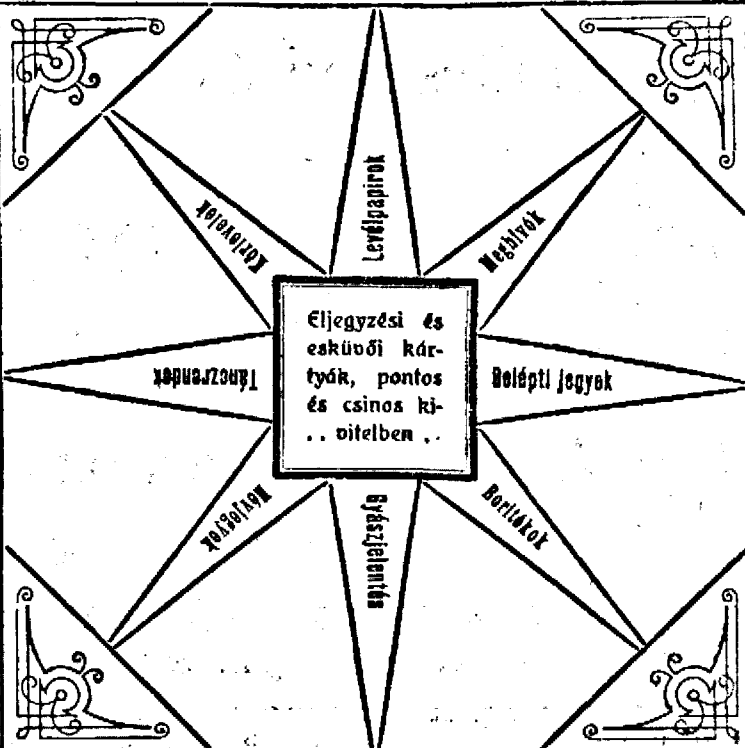
ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Befü-
tőmőntőde.

Pjánlja
kifűnden berendezett és
a mai kor igényeinek
teljesen megfelelően fel-
szerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyom-
tatási munkák gyorsan,
pontosan és a legmo-
dernebb kivitelben ju-
tányos árban készített-
nek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legelterjedtebb vidéki politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:
1 évre 24 korona.
1 hónap 2 korona.
Vidéken:
1 évre 28 korona.
1 hónap 2 kor. 40 f.
Szerkesztőségi telefon 857.
Kiadóhivatali . . . 151.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy üzletemet 1910. május 1-én gróf Nádasdy palotába helyezem át és ezen igyekszem áruaktáromat csökkenteni s mindent mélyen le szállított árban árusítom u. m.:

Angel kelme, jó mosó cérna barchet, Hermelin fiandek, Kartonok, Zefirek, Vászón, Schiffon, Kanavász

továbbá lehető legolcsóbb árakban kendők, férfi ingok, nyakendők, manchetták, boák, belés árak, harisnyák, ernyők és más itt írt nem sorolható cikkek. Ezen alkalmat méltóztassék kihasználni, mert csak rövid ideig tart. 4578

Üzleti berendezés eladó! Szegető R.

Arad, Forray-utca 4. sz.

Uj konfekció üzlet!

Uj elvek!

Nemcsak hirdetem, de tényekkel bizonyítom, hogy a legolcsóbb bevásárlási forrás csakis a

Verseny Divatárúház

Arad, Lázár Vilmos-u. 3. sz.

szembe a Katalin gö. fürdővel.

!! Ha elegáns akar lenni és kevésbe kerüljön szereti a fess ruhákat jót és szépet akar venni olcsón !!

egy próbavásárlás által mindenki meggyőződhet, hogy azt legjobban nálunk szerezhethi be.

Alkalmas

karácsonyi és ujévi ajándéku

Jó mosó flanelből vagy szövetből egy egész ruha már 6 koronától kezdve. Jó kiállítású házi bluz minden színben már 2 koronától. Jó mosó flanel pongyola már 7 koronától kezdve. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig kaphatók kész ruhák, kötének, szoknyák stb. 4580

Tisztelettel

Verseny Divatárúház.

Gondos anyák legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó tiszta veilemes izü Hajós-féle Csukamájolajat adnak.

Jó és kellemes ízénél fogva felnőttek és gyermekek egyaránt szívesen veszik; a gyomrot nem terheli, sőt az étvágyat még fokozza. Ára egy üvegnek 2 korona. Óvakodjunk mindennemű keveréktől (Emulsiók) mert azok mindenféle idegen szert tartalmaznak és csak alig csukamájolajt.

Fagydagaganatok elmulasztására Fagyviszke

tegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin“. Ára 1 üveg ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete a „Melogen“. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt Hajfestő a legszebb állandó fekete szíre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona.

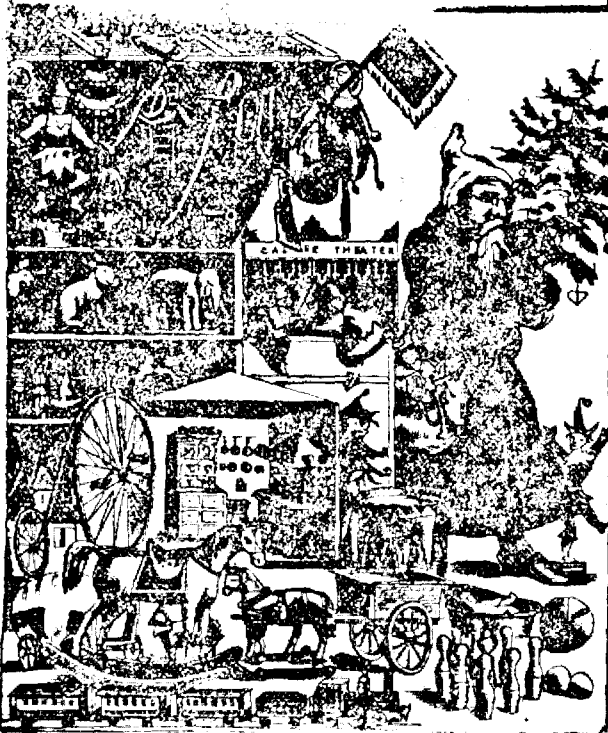
Kitünő amerikai a „Niter“ 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona. 191

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerárúháza ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Zimmermann Ignác

Grammophonok és lemezek nagy választékban

LEGALKALMASABB

karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak

KAPHATÓK

Zimmermann Ignác

UJONNAN BERENDEZETT NORINBERGI, DISZMÜ, FÉRFI-DIVAT ÉS JÁTÉKÁRU ÜZLETÉBEN

ARADON, Szabadság-tér 21. szám.

Lengyel Testvérek házában, a színházzal szemben. 2550

ÓRIÁSI VÁLASZTÉK TÁRSASJÁTÉKOKBAN, GŐZ-GÉPEKBEN ÉS LATERNAMAGICÁBA.

Vidéki megrendelések pontosan eszkoztetnek!

Szolid és pontos kiszolgálás!

Mindenféle újdonságok!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban: József főherceg-utca 22. szám. — Telefon szám: 181.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban: József főherceg-utca 22. szám. — Telefon szám: 181.

Védjegyzésért kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Am apró hirdetések előre fizetendők.

Ezen levélben minden más egyeztetésnek ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. — Családot kereső vagy családnak ajánló apró hirdetés 20 szög 60 fillér, minden további szög 4 fillér — Hirdetési levelezőlapok 30-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Akinek

ismeretség híján

házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztára, kulcsárra, vinczellőre, kertészre, kulcsárra, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzeszterre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

Aki

bérbéradni kíván

úrtokot, házat, vadászterületet, kocsit, lovat, halászatot, telket,

Aki

olcsóni kíván

autót, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy

Aki

mindenestét védelmi vagy bérbérvétel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„ARADI KOZLÖNY“
kis hirdetési rovátát használja.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstműveket kiváltak és vesznek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Jószabb, intelligens,

magányos, diszkrét ur, ugyanolyan hölgy ismerettségét keresi. Leveletet kér „Magányos“ jellegre a lap kiadóhivatalába. 4611

Édesem!

Nagyon rosszul tette, hogy kibé-külték; tehát „marad minden a régi-ben. Vártam a szokott időben; miért nem jött? Nagyon el vagyok kedvetlenítve. Hallgasson az én szavamra, akkor minden rendben lesz. Válaszoljon! Csókolja J. R. 4614

Eötvös-utca 8. számú házban 2 szobás lakás f. hó 15-re elköl-tözés miatt kiadó. 4615

Egy 28 éves

nős, volt kereskedő fűszerüzletben, irodában vagy fakeskedésben állást kerest. Cim Katzné, Eötvös-utca 12. 4618

Kitünő világi hegyibor

litrenként 26 kr.-ért és üborok legjutányosabb áron kaphatók Poppé Sándornál Aulich Lajos-utca 8 a. 4594

Luxenburg gróf,

Lehár Ferenc nagysikerű operettje 2 füzet á 3 K.-ért kapható Ingusz I. és Fia zeneműkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 178

Jrodistanó

aki fűszerszakmában némi jártas-sággal bír, azonnal felvétetik. Ajánlatokat H. S. jelige alatt továbbít a kiadóhivatal. 4563

Singer varrógépek,

kevésbé használt, 8, 10, 12 forint új varrógépek gyári áron, kedvező lefizetésre. Stern Adolf, Boros Béni-tér 8., saroküzlet. 4432

Radni-ut 10. szám alatt

levő új emeletes bérház eladó. 4191

Kiadó

egy modernül butorozott szoba csukott erkéllyel. Bővebbet a kiadóhivatalban. — Külön bejárát. 4561

Ügyes fiatalember,

ki a kirakat rendezésben jártas, felvétetik Rosenblüh H. és Társa divatüzletében. 4570

Szőlőkarót

7 láb magasat prima tölgyfából szállít waggonszámra Branyicska állomásra Vass József fakeskedő Ujarad. 4584

Azonnal kiadó

egy 2 szobás modern lakás erkély-lyel, konyhával, előszobával, fürdőszobával stb. mellékhelyiségekkel. Bővebbet Ziffer Sándornál, Zsabadtság-tér 16. 4480

Karácsonyi díszekből

igen eredeti, káprázatos újdonságok! Csillagszóró csodagyertyák. Karácsonyi hó. Angyalhaj. Dió aranyozó. Tündérhaj. Karácsonyi és új-évi levelező lapokból gyönyörű újdonságok! a készleten lévő legfinomabb díszlelvélapárokat csaknem saját árban áruistom. Rongált dobozu levél-papírokat minden elfogadható árban adom el. A kölcsönkönyvtár 275 oldalas új magyar jegyzéke megjelent. 90,000 kötetes kölcsönkönyvtár. 90,000 kötetes zenemű kölcsönző intézet. Nagyválasztéku antiquarium. Kerpetz Izsó, könyv és papirkereskedése Aradon Andrassy-tér 20 sz Telefon 885. 3911

Üzletvezető,

ki fűszer, vas- és rövidáru szakmában teljes jártassággal bír és kellő óvadékkal rendelkezik, román nyelvet bírja, egy vidéki fogyasztási szövetkezethez kerestetik. Ajánlatok „Mebizható“ jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. 4319

Minden nő szereti

a szép ékszert karácsonyi és újévi ajándéknak legcélszerűbb. Legizlésebb kivitelben olcsón kapható

Waldmann I.

arany és ékszművesnél Szabadtság-tér 14 (Fiume kávéház mellett.) 3491

Diamant Jeno

épület- és díszmő-bádogos.

Műhelye és

kész áru raktára: Ka-zinczy-utca 1. (Polgári fuksok-lával szemben.)

508-1909 vhtó szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1909. évi 10424. számú végzése következtében Dr. Szöllösi Zsigmond ügyvéd által képviselt Adler Gy. Lajos javára 5700 kor. s járulékal erejéig 1909. évi június hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1335 koronára becsült következő ingóságok, n. m. szikviz-gyártó gép, szikvizes üvegek és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbíró 1909. évi V. 168/4. sz. végzése folytán 5700 korona tőke-követelés, ennek 1909. évi május hó 25. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 296 kor. 60 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig, M. Pécskán a 796. sz. háznál leendő megtartására 1909. évi december hó 13. napjának 4. s. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pécskán, 1909. évi november hó 27-ik napján.

Tichy Árpád, kir. jbir. végrehajtó

4603

Polgári újdonságok

DELICE

Minden hirdetés felkötve, a dohányzó egyezre veszi és többé más nem szívhat.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Karácsonyi alkalmi vásárt rendez

Lantos József Aradon, Andrassy-tér 20.

női, férfi, divat és rövidáru üzletében. A mai naptól kezdve az összes raktáron levő árut mélyen leszállított árban árusítja el. 4531

DECEMBER 1-ÉN

nyílt meg

Arad szenzációja

FISCHER SIMON

nagy áruházának

KARÁCSONYI

kiállítása

3358

Arad, Szabadság-tér 12. szám.